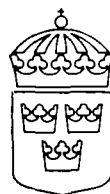

Regeringens proposition

1993/94:122

Skärpta åtgärder mot immaterialrättsliga intrång

Prop.
1993/94:122

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 2 december 1993

Bengt Westerberg

Reidunn Laurén
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås skärpta åtgärder mot intrång i de immateriella ensamrätterna. Förslagen har till syfte att ge ett förbättrat skydd inom hela det immaterialrättsliga området, det vill säga för så väl rättigheter inom det upphovsrättsliga området som för rättigheter inom det industriella rättsskyddets område.

När intrång görs i en immateriell ensamrätt är det ett primärt intresse för rättighetshavaren att snabbt få slut på intrånget. I propositionen föreslås därför att domstolarna skall få möjlighet att vid vite förbjuda fortsatt intrång (vitesförbud) inom hela det immaterialrättsliga området. Ett sådant förbud skall kunna meddelas interimistiskt.

Beträffande skadestandsbestämmelserna på det industriella rättsskyddets område föreslås åtgärder som stärker rättighetshavarnas ställning vid intrång. Genomgående föreslås att ersättning skall betalas för utnyttjandet av ensamrätten och för den ytterligare skada som

intrånget kan ha medfört. Skadeståndets storlek skall kunna bestämmas även med hänsyn till omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse. Nuvarande möjlighet till jämkning vid intrång som grundas på ringa oaktsamhet skall inte finnas kvar.

I propositionen föreslås också vissa förändrade straffbestämmelser m.m. Straffmaximum för intrång i rättigheter enligt det industriella rättsskyddet höjs från fängelse i sex månader till fängelse i två år. Vidare föreslås regler om straff för försök och förberedelse till intrång i en sådan rättighet.

Slutligen föreslås vissa förändringar i reglerna om säkerhetsåtgärder för olagliga varor.

De nya reglerna är avsedda att träda i kraft den 1 april 1994.

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i varu- märkeslagen (1960:644)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen om upphovsrätt till litterära och konst- närliga verk (1960:729)	10
2.3	Förslag till lag om ändring i patent- lagen (1967:837)	14
2.4	Förslag till lag om ändring i mönster- skyddslagen (1970:485)	18
2.5	Förslag till lag om ändring i växt- förädlarrättslagen (1971:392)	22
2.6	Förslag till lag om ändring i firma- lagen (1974:156)	26
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter	31
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter	34
3	Ärendet och dess beredning	37
4	Nuvarande ordning	38
4.1	Grundläggande drag i det nuvarande sanktionssystemet	38
4.2	Straffbestämmelser	38
4.3	Vitesförbud	39
4.4.	Skadeståndsbestämmelser	39
4.5	Åtgärder med olagliga varor och verk m.m.	40
5	Behov av förändringar	42
6	Vitesförbud vid intrång i de immateriella ensamrätterna	44
7	Skadestånd vid intrång i de immateriella rättigheterna	49
8	De subjektiva rekvisiten för straffen	54
9	Höjning av straffmaximum	55
10	Straff för försök och förberedelse	56
11	Förutsättningarna för allmänt åtal	57
12	Kopiering av datorprogram för enskilt bruk	59
13	Effektivare åtgärder med olagliga varor på varumärkes, växtförädlar- och firma- rättens områden	61

14	Ikraftträdande m.m.	63
15	Kostnadsaspekter	64
16	Specialmotivering	65
16.1	Förslaget till lag om ändring i varu- märkeslagen (1960:644)	65
16.2	Förslaget till lag om ändring i lagen om upphovsrätt till litterära och konst- närliga verk (1960:729)	72
16.3	Förslaget till lag om ändring i patent- lagen (1967:837)	74
16.4	Förslaget till lag om ändring i mönster- skyddslagen (1970:485)	77
16.5	Förslaget till lag om ändring i växt- förädlarrättslagen (1971:392)	80
16.6	Förslaget till lag om ändring i firma- lagen (1974:156)	83
16.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter	87
16.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter	88
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian	90
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	91
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	120
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	121
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	155
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde	156

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644),
2. lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk,
3. lag om ändring i patentlagen (1967:837),
4. lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485),
5. lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1971:392),
6. lag om ändring i firmalagen (1974:156),
7. lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter,
8. lag om ändring i lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till Lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644)

Härigenom föreskrivs i fråga om varumärkeslagen (1960:644) dels att 37, 38 och 41 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 37 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §¹

Gör någon intrång i rätt till varukännetecken enligt 4 - 10 §§ (varumärkesintrång), och sker det uppsåtligen, *straffes med böter eller fängelse i högst sex månader.*

Gör någon intrång i rätten till ett varukännetecken enligt 4 - 10 §§ (varumärkesintrång) och sker det uppsåtligen *eller av grov oaksamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 37 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

¹ Senaste lydelse 1967:841

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande angiver det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

37 a §

På yrkande av den som innehar ett varukännetecken enligt 1 - 3 §§ eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja varukännetecken får domstolen vid vite förbjuda den som gör varumärkesintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till varukännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 §

utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

38 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör sig skyldig till varumärkesintrång skall ersätta av intrånget föranledd skada. Föreligger endast ringa oaktsamhet, må ersättningen därefter jämkas.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör varumärkesintrång skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till rättighetshavarens intresse av att varumärkesintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som utan uppsåt eller oaktsamhet gör varumärkesin-

trång skall betala ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

41 §

På yrkande av den som lidit varumärkesintrång äger rätten efter vad som finnes skäligt förordna, att varukännetecknen som obehörigen anbragts på vara, förpackning, reklamtryck, affärshandling eller dylikt skall utplånas eller så ändras, att missbruk därav ej kan ske. Kan sådan åtgärd ej ske annorledes, må förordnas, att den märkta egendomen skall förstöras eller på visst sätt ändras. I sådant fall äger rätten ock, på yrkande, förordna, att egendomen skall mot lösen utlämnas till den som lidit intrånget.

Här avsedd egendom må, där brott som avses i 37 § skäligen kan antagas föreligga, tagas i beslag; därvid skall vad om beslag i brottmål i allmänhet är stadgat äga motsvarande tillämpning.

På yrkande av den som har lidit varumärkesintrång får domstolen efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta att varukännetecknen som olovligen förekommer på varor, förpackningar, reklamtryck, affärshandlingar eller liknande skall utplånas eller ändras. Kan en sådan åtgärd inte ske utan att egendomen på vilken kännetecknet förekommer förstörs eller på visst sätt ändras får domstolen besluta om detta. I ett sådant fall får domstolen också, på yrkande, besluta att egendomen skall mot lösen lämnas ut till den som har lidit intrånget.

På yrkande av den som lidit intrånget får domstolen efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta att föremål, vars användande skulle innebära varumärkesintrång, skall förstöras eller ändras på visst sätt.

Sådan egendom som avses i första och andra styckena får tas i beslag om det skäligen kan antas att ett brott enligt 37 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök och förberedelse

Denna lag träder i kraft den 1 april 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har gjorts innan dess.

2.2 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt
till litterära och konstnärliga verk

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1960:729) om upphovsrätt
till litterära och konstnärliga verk

dels att 53 och 57 §§ skall ha följande lydelse,

*dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 53 a §, av följande
lydelse.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

53 §¹

Den som beträffande ett litterärt eller konstnärligt verk vidtar
åtgärder, som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap.
knutna upphovsrätten eller som strider mot föreskrift enligt 41 §
andra stycket eller mot 50 §, döms, om det sker uppsåtligen eller av
grov oaksamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Den som för sitt enskilda bruk kopierar ett datorprogram som är
utgivet eller *varav* exemplar har överlåtit med upphovsmannens
samtycke, skall inte dömas till *straff*, om förlagan för kopiering-
en inte används i näringsverk-
samhet eller offentlig verksamhet
och han inte utnyttjar framställda
exemplar av datorprogrammet för
annat ändamål än sitt enskilda
bruk.

Vad som sägs i första stycket
gäller också, om någon till *riket*
för spridning till allmänheten
inför exemplar av verk, där
exemplaret framställts *utom riket*
under sådana omständigheter, att
en sådan framställning här i *riket*
skulle ha varit straffbar enligt
vad som sägs i det stycket.

Den som för sitt enskilda bruk
kopierar ett datorprogram som
är utgivet eller *av vilket* exemp-
lar har överlåtit med upphovs-
mannens samtycke, skall inte
dömas till *ansvar*, om förlagan
för kopieringen inte används i
näringsverksamhet eller offentlig
verksamhet och han inte utnytt-
jar framställda exemplar av
datorprogrammet för annat
ändamål än sitt enskilda bruk.

Vad som sägs i första stycket
gäller också, om någon till
Sverige för spridning till allmän-
heten *för in* exemplar av verk,
där exemplaret framställts *utom-*
lands under sådana omständig-
heter att en sådan framställning
här skulle ha varit straffbar
enligt vad som sägs i det styck-
et.

*Den som har överträtt ett vites-
förbud enligt 53 a § får inte*

¹ Senaste lydelse 1992:1687

*dömas till ansvar för intrång
som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott som avses i första och tredje styckena döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

53 a §

*På yrkande av upphovsmannen
eller hans rättsinnehavare eller
av den som på grund av upp-
låtelse har rätt att utnyttja verket
får domstolen vid vite förbjuda
den som vidtar en åtgärd som
innebär intrång eller överträdelse
som avses i 53 § att fortsätta
med åtgärden.*

*Om käranden visar sannolika
skäl för att en åtgärd som inne-
bär intrång eller överträdelse
som avses i 53 § förekommer
och om det skäligen kan befaras
att svaranden genom att fortsätta
med åtgärden förringar värdet
av den ensamrätt som upphovs-
rätten medför, får domstolen
meddela vitesförbud för tiden
intill dess att målet slutligt har
avgjorts eller annat har beslu-
tats. Innan ett sådant förbud
meddelas skall svaranden ha fått
tillfälle att yttra sig, om inte ett
dröjsmål skulle medföra risk för
skada.*

*Förbud enligt andra stycket får
meddelas endast om käranden
ställer säkerhet hos domstolen
för den skada som kan tillfogas
svaranden. Saknar käranden för-
måga att ställa sådan säkerhet,
får domstolen befria honom från
detta. I fråga om slaget av
säkerheten gäller 2 kap. 25 §
utsökningsbalken. Säkerheten
skall prövas av domstolen, om*

den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

57 §²

Vad i 53 - 56 §§ sägs skall äga motsvarande tillämpning med avseende å rättighet, som skyddas genom föreskrift i 5 kap.

Straff som föreskrivs i 53 § första stycket skall ådömas också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet till försäljning *utbjuder* eller i övrigt till allmänheten sprider *grammofonskiva, film eller annan anordning* som avses i 45, 46 eller 48 § och som har framställts i strid mot någon av dessa bestämmelser eller framställts *utom riket* under sådana omständigheter att en dylik

Vad som sägs i 53 - 56 §§ skall också tillämpas på rättighet som skyddas genom föreskrift i 5 kap.

Till ansvar som föreskrivs i 53 § första stycket skall också den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet till försäljning *bjuder ut* eller i övrigt till allmänheten sprider *grammofonskivor, filmer eller andra anordningar* som avses i 45, 46 eller 48 § och som har framställts i strid mot någon av dessa bestämmelser eller framställts *utomlands* under sådana om-

² Senaste lydelse 1982:284

framställning här i riket skulle ha varit straffbar enligt denna lag.

ständigheter att en *motsvarande* framställning här skulle ha varit straffbar enligt denna lag. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 53 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott som avses i andra stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Bestämmelserna i 54 - 56 §§ skall äga *motsvarande tillämpning* när någon till allmänheten sprider *anordning* som avses i andra stycket. Ersättning enligt 54 § första stycket skall dock betalas endast om spridningen har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Bestämmelserna i 53 a - 56 §§ *tillämpas också* när någon till allmänheten sprider *anordningar* som avses i andra stycket. Ersättning enligt 54 § första stycket skall dock betalas endast om spridningen har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1994.

2.3 Förslag till Lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs att 57, 57 a och 59 §§ patentlagen (1967:837) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

57 §¹

Gör någon intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång) och sker det uppsåtligen, skall han dömas till böter eller fängelse i högst *sex månader*. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 57 a § får inte dömas till *straff* för intrång som omfattas av förbudet.

Gör någon intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång) och sker det uppsåtligen *eller av grov oakt-samhet*, skall han dömas till böter eller fängelse i högst *två år*. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 57 a § får inte dömas till *ansvar* för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande anger det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om måls-äganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

57 a §²

På yrkande av patenthavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja uppfinningen får *rätten* vid vite förbjuda den som gör patentintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång *föreligger* och det skäligen kan befaras att sva-

På yrkande av patenthavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja uppfinningen får *domstolen* vid vite förbjuda den som gör patentintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång *förekommer* och om det skäligen kan befaras

¹Senaste lydelse 1991:296

²Senaste lydelse 1986:233

randen genom att fortsätta intrånget förringar värdet av *den ensamrätt som patentet medför*, får *rätten* meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har *förordnats*. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om *det inte är fara i dröjsmål*.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos *rätten* för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får *rätten* befria honom från detta. I fråga om *beskaffenheten* av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av *rätten*, om den *ej* har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall *rätten* pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om *talán mot* beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av *ensamrätten till* patentet, får *domstolen* meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har *beslutats*. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om *inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada*.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos *domstolen* för *den* skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får *domstolen* befria honom från detta. I fråga om *slaget* av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av *domstolen*, om den *inte* har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall *domstolen* pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om *överklagande* av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller

*bestämmelserna i radiolagen
(1960:755).*

59 §

På yrkande av den som lidit patentintrång *äger rätten* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *förordna*, att patentskyddat alster, som tillverkats utan patenthavarens lov, eller föremål, vars användande skulle innebära patentintrång, skall på visst sätt *ändras* eller sättas i förvar för återstoden av patenttiden eller förstöras eller, ifråga om patentskyddat alster, mot lösen lämnas ut till den som lidit intrånget. Vad nu sagts gäller *ej* mot den som i god tro förvärvat egendomen eller särskild rätt *därtill* och själv *icke* begått patentintrång.

Egendom som avses i första stycket *må tagas* i beslag, om brott som *anges* i 57 § *skäligen* kan antagas föreligga. Vad som är föreskrivet om brottmål i allmänhet *äger därvid tillämpning*.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket *må rätten*, om synnerliga skäl *föreligga*, på yrkande *förordna* att innehavare av egendom som avses i första stycket skall *äga* förfoga över egendomen under återstoden av patenttiden eller del *därav*, mot *skäligt vederlag* och på skäliga villkor i övrigt.

På yrkande av den som *har* lidit patentintrång *får domstolen* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta* att *ett* patentskyddat alster, som *har* tillverkats utan patenthavarens lov eller *ett* föremål, vars användande skulle innebära patentintrång, skall *ändras* på visst sätt eller sättas i förvar för återstoden av patenttiden eller förstöras eller, i fråga om *ett* patentskyddat alster, mot lösen lämnas ut till den som *har* lidit intrånget. Vad nu *har* sagts gäller *inte* mot den som i god tro *har* förvärvat egendomen eller särskild rätt *till den* och själv *inte har* begått patentintrång.

Egendom som avses i första stycket *får tas* i beslag, om *det skäligen* kan antas att *ett* brott enligt 57 § *har begåtts*. I fråga om *ett sådant beslag tillämpas* reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Trots vad som sägs i första stycket *får domstolen*, om *det finns* synnerliga skäl, på yrkande *besluta* att *en* innehavare av egendom som avses i första stycket skall *få* förfoga över egendomen under återstoden av patenttiden eller del *av den*, mot *skälig ersättning* och på skäliga villkor i övrigt.

Bestämmelserna i första -

*tredje styckena tillämpas också i
fråga om försök eller förberedel-
se enligt 57 § andra stycket.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 1994.

2.4 Förslag till
Lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485)

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs i fråga om mönsterskyddslagen (1970:485)
dels att 35, 36 och 37 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 35 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Gör någon intrång i mönsterrätt (mönsterintrång) och sker det uppsåtligen, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Gör någon intrång i *en* mönsterrätt (mönsterintrång) och sker det uppsåtligen *eller av grov oaksamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 35 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat från allmän synpunkt

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första *eller andra stycket* endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

35 a §

På yrkande av mönsterhavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja mönstret får domstolen vid vite förbjuda den som gör mönsterintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta

intrånget förringar värdet av ensamrätten till mönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om kâranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar kâranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsokningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen

(1966:755).

36 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör mönsterintrång skall *utge* skälig ersättning för utnyttjandet av mönstret samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget medfört. *Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.*

Gör någon mönsterintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, skall *han utge* ersättning för utnyttjande av mönstret, om och i den mån det *finnes* skäligt.

Talan om ersättning för mönsterintrång skall väckas inom fem år från det skadan uppkom vid påföljd att rätten till ersättning annars är förlorad.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör mönsterintrång skall *betala* skälig ersättning för utnyttjandet av mönstret samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget *har* medfört. *Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till mönsterhavarens intresse av att mönsterintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.*

Den som gör mönsterintrång utan uppsåt eller oaktsamhet skall *betala* ersättning för utnyttjande av mönstret, om och i den mån det *är* skäligt.

Rätten till ersättning för mönsterintrång preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom.

37 §

På yrkande av den som lidit mönsterintrång *kan rätten* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *förordna*, att vara, som tillverkats eller förts in till *riket* i strid mot annans mönsterrätt, eller föremål, vars användande skulle innebära mönsterintrång, skall på visst sätt *ändras* eller sättas i förvar för återstoden av skyddstiden eller förstöras eller, ifråga om olovligen tillverkad eller till riket införd vara, mot lösen *utlämnas* till den som lidit intrånget. Detta

På yrkande av den som *har* lidit mönsterintrång *får domstolen* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta* att *en* vara som tillverkats eller förts in till *Sverige* i strid mot annans mönsterrätt eller *ett* föremål vars användande skulle innebära mönsterintrång, skall *ändras* på visst sätt eller sättas i förvar för återstoden av skyddstiden eller förstöras eller, i fråga om olovligen tillverkad eller till *Sverige* införd vara, mot lösen *lämnas ut* till

gäller *icke* mot den som i god tro förvärvat egendomen eller särskild rätt *därtill* och själv *icke* gjort mönsterintrång.

Egendom som avses i första stycket *kan tagas* i beslag, om brott som *anges* i 35 § *skäligen kan antagas föreligga*. Vad som är föreskrivet om brottmål i allmänhet äger därvid tillämpning.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket *kan rätten*, om synnerliga skäl föreligger, på yrkande *förordna* att innehavare av egendom som avses i första stycket skall äga förfoga över egendomen under återstoden av skyddstiden eller del *därav*, mot *skäligt vederlag* och på skäliga villkor i övrigt.

den som *har* lidit intrånget.

Detta gäller *inte* mot den som i god tro *har* förvärvat egendomen eller särskild rätt *till den* och själv *inte har* gjort mönsterintrång.

Egendom som avses i första stycket *får tas* i beslag, om *det skäligen kan antas att ett brott enligt 35 § har begåtts*. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Trots vad som sägs i första stycket *får domstolen*, om *det finns* synnerliga skäl, på yrkande *besluta* att *en* innehavare av egendom som avses i första stycket skall *få* förfoga över egendomen under återstoden av skyddstiden eller del *av den*, mot *skälig ersättning* och på skäliga villkor i övrigt.

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse enligt 35 § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1994.

2.5 Förslag till
Lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1971:392)

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs i fråga om växtförädlarrättslagen (1971:392)
dels att 36, 37 och 38 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 36 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 §

Gör någon intrång i växtförädlarrätt och sker det uppsåtligt, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Gör någon intrång i en växtförädlarrätt och sker det uppsåtligt *eller av grov oaksamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 36 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första *eller andra stycket* endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

36 a §

På yrkande av sortinnehavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja växtsorten får domstolen vid vite förbjuda den som gör intrång i växtförädlarrätten att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till växtsorten, får

domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om kâranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar kâranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

37 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i växtförädlarrätt skall *utge* skälig ersättning för utnyttjandet av växtsorten samt ersättning för den ytterligare skada som in-
trånget medfört. *Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.*

Gör *någon* intrång i växtförädlarrätt utan uppsåt eller oaktsamhet, skall *han utge* ersättning för utnyttjande av sorten, om och i den mån det är skäligt.

Talan om ersättning för intrång i växtförädlarrätt skall väckas inom fem år från det skadan uppkom vid påföljd att rätten till ersättning annars är förlorad.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i *en* växtförädlarrätt skall *betala* skälig ersättning för utnyttjandet av växtsorten samt ersättning för den ytterligare skada som in-
trånget *har* medfört. *Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till sortinnehavarens intresse av att intrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.*

Den som gör intrång i *en* växtförädlarrätt utan uppsåt eller oaktsamhet, skall *betala* ersättning för utnyttjande av sorten, om och i den mån det är skäligt.

Rätten till ersättning för intrång i en växtförädlarrätt preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom.

38 §

På yrkande av den som lidit intrång i växtförädlarrätt kan *rätten* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *förordna*, att växtmaterial med avseende *å* vilket intrång *föreligger* skall mot lösen *utlämnas* till den som lidit intrånget eller *ock* förstöras. Detta gäller *icke* mot den som i god tro förvärvat materialet eller särskild rätt till detta och *ej* själv gjort intrång i växtförädlarrätten.

På yrkande av den som *har* lidit intrång i *en* växtförädlarrätt kan *domstolen* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta* att växtmaterial med avseende *på* vilket intrång *föreligger* skall *lämnas ut* mot lösen till den som *har* lidit intrånget eller förstöras *samt att ett föremål vars användande skulle innebära intrång skall på visst sätt ändras eller förstöras. Vad som nu har sagts gäller inte* mot den som i god tro *har* förvärvat materialet eller särskild rätt till detta och *inte* själv gjort intrång i växt-

Material som avses i första stycket får tagas i beslag, om brott som anges i 36 § skäligen kan antagas föreligga. Vad som är föreskrivet om beslag i brott mål i allmänhet äger därvid tillämpning.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket kan rätten på yrkande förordna att innehavare av material som avses där skall äga förfoga över materialet mot skäligt vederlag och på skäliga villkor i övrigt.

förädlarrätten.

Egendom som avses i första stycket får tas i beslag, om det skäligen kan antas att ett brott enligt 36 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Trots vad som sägs i första stycket kan domstolen på yrkande besluta att innehavare av material som avses där skall få förfoga över materialet mot skälig ersättning och på skäliga villkor i övrigt.

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse enligt 36 andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har gjorts innan dess.

2.6 Förslag till
Lag om ändring i firmalagen (1974:156)

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs att 15, 18, 19 och 20 §§ firmalagen (1974:156) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Om näringskännetecken eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande, *kan domstol* vid vite förbjuda innehavaren att använda kännetecknet.

Sådant förbud får även meddelas, om någon gör intrång i annans rätt till näringskännetecknen (firmaintrång).

Talan om förbud får föras av var och en som lider *förfång* av kännetecknet eller dess användning. Talan om förbud enligt första stycket får föras även av myndighet som *Konungen* bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Om *ett* näringskännetecken eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande, *får domstolen* vid vite förbjuda innehavaren att använda kännetecknet.

Ett sådant förbud får även meddelas, om någon gör intrång i *någon* annans rätt till näringskännetecknen (firmaintrång).

Talan om förbud får föras av var och en som lider *skada* av kännetecknet eller dess användning. Talan om förbud enligt första stycket får föras även av *den* myndighet som *regeringen* bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Om käranden visar sannolika skäl för att firmaintrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till näringskännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt fjärde stycket får meddelas endast om kåranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar kåranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt fjärde stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt fjärde eller femte stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som ansökt om förbudet eller, om detta meddelats enligt första stycket, av myndighet som Konungen bestämmer.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet eller, om detta meddelats enligt första stycket, av den myndighet som regeringen bestämmer. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

18 §

Den som uppsåtligen gör firmaintrång dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Gör någon firmaintrång och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i

högst två år.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Avser intrånget firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall *icke* dömas till straff för det intrång som skett före registreringsdagen.

Den som överträtt vitesförbud som meddelats enligt 15 andra stycket får *ej* dömas till straff för intrång som omfattas av förbudet.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Avser intrånget *en* firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall *inte* dömas till ansvar för det intrång som gjorts före registreringsdagen.

Den som *har* överträtt ett vitesförbud enligt 15 § andra stycket får *inte* dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första *eller andra stycket* endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

19 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång skall ersätta den skada som intrånget medfört. Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till rättighetshavarens intresse av att firmaintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som gör firmaintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, skall betala ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

Avser intrånget firma som är

Avser intrånget *en* firma som

skyddad enbart på grund av registrering, skall ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen *utgå* endast om intrånget gjorts uppsåtligt.

Rätt till ersättning för skada preskriberas, om talan *ej* väckes inom fem år från det skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock *icke* i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen.

är skyddad enbart på grund av registrering, skall ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen *betalas* endast om intrånget gjorts uppsåtligt.

Rätten till ersättning för skada preskriberas, om talan *inte* väcks inom fem år från det *att* skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock *inte* i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen.

20 §

Vid överträdelse av vitesförbud som meddelats enligt 15 § första stycket kan domstol efter vad som är skäligt *förordna* att näringskännetecknen, som i strid mot förbudet *anbragts* på *skylt, vara, förpackning, reklamtryck, affärshandling* eller *dylikt*, skall utplånas eller ändras så att det *ej* längre strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande. Kan sådan åtgärd *ej* ske utan att egendomen på vilket kännetecknet *anbragts* förstöres eller ändras på visst sätt, får *förordnas därom*.

Vid överträdelse av vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket eller annars vid firmaintrång kan domstol på yrkande av den som lidit intrånget efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta om åtgärd som anges i

Vid överträdelse av *ett* vitesförbud som meddelats enligt 15 § första stycket kan domstol efter vad som är skäligt *besluta* att näringskännetecknen, som i strid mot förbudet *förekommer* på *skyltar, varor, förpackningar, reklamtryck, affärshandlingar* eller *liknande* skall utplånas eller ändras så att det *inte* längre strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande. Kan *en* sådan åtgärd *inte* ske utan att egendomen på vilket kännetecknet *förekommer* förstörs eller ändras på visst sätt, får *domstolen besluta om detta*.

Vid överträdelse av *ett* vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket eller annars vid firmaintrång kan domstol på yrkande av den som *har* lidit intrånget efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta om *en* åtgärd

första stycket eller *förordna* att egendomen skall mot lösen *utlämnas* till den som lidit intrånget.

Om vitesförbud överträtts eller om brott enligt 18 § skäligen kan antagas föreligga, får egendom som avses i första eller andra stycket tagas i beslag i avbidan på förordnande som sägs där. Därvid gäller i tillämpliga delar föreskrifterna om beslag i brottmål.

som anges i första stycket eller besluta att egendomen skall lämnas ut mot lösen till den som har lidit intrånget, samt att ett föremål vars användande skulle innebära firmaintrång, skall förstöras eller ändras på visst sätt.

Om ett vitesförbud överträtts eller om det skäligen kan antas att ett brott enligt 18 § har begåtts, får egendom som avses i första eller andra stycket tas i beslag. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Bestämmelserna i andra och tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till brott.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har gjorts innan dess.

2.7 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för
kretsmönster i halvledarprodukter

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

dels att 6 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 1 § *skall dömas* till böter eller fängelse i högst två år. Till samma straff döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet för spridning till allmänheten *hit inför* exemplar av kretsmönster som har framställts utomlands under sådana omständigheter att motsvarande framställning här skulle ha varit straffbar.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 1 § *döms* till böter eller fängelse i högst två år. Till samma straff döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet för spridning till allmänheten *till Sverige för in* exemplar av kretsmönster som har framställts utomlands under sådana omständigheter att motsvarande framställning här skulle ha varit straffbar. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 6 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagare får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

6 a §

På yrkande av innehavaren av kretsmönstret eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja kretsmönstret får domstolen vid vite förbjuda den som vidtar en åtgärd som innebär in-

trång eller överträdelse enligt 6 § att fortsätta med åtgärden.

Om kåranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 6 § förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av ensamrätten till kretsmönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om kåranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar kåranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utskökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Denna lag träder i kraft den 1 april 1994.

2.8 Förslag till Lag om ändring i lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 9 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 2 § *skall dömas* till böter eller fängelse i högst två år.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 2 § *döms* till böter eller fängelse i högst två år. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 9 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagare får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

9 a §

På yrkande av innehavaren av kretsmönstret eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja kretsmönstret får domstolen vid vite förbjuda den som vidtar en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 9 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 9 § förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet

av ensamrätten till kretsmönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Möjligheterna att på ett effektivt sätt skydda och hävda immateriella rättigheter mot intrång har under senare tid kommit att diskuteras allt mer i berörda kretsar. Bakgrunden är det ökande olovliga kommersiella utnyttjandet av andras verk, produkter och varumärken, som - efter internationell förebild - benämns piratverksamhet eller "counterfeit"-verksamhet. Med piratverksamhet (piracy) brukar i första hand åsyftas intrång i upphovsrättsligt skyddade verk och andra prestationer. Beteckningen "counterfeit" syftar vanligen på den förfalskningsverksamhet som främst brukar drabba varumärkesrättsligt skyddade produkter.

Det har från flera håll hävdats att de svenska sanktionsbestämmelserna mot intrång i de immateriella ensamrätterna har brister och inte ger det skydd som många andra europeiska länders lagstiftningar ger. Också på det internationella planet är frågan om metoder för att bekämpa s.k. "counterfeiting" och "piracy" föremål för diskussion. Bl.a. kan det nämnas att dessa frågor för närvarande behandlas i förhandlingar om det Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) inom ramen för den pågående s.k. Uruguay-rundan. Förhandlingarna har dock ännu inte kunnat slutföras.

Mot denna bakgrund utarbetades inom Justitiedepartementet departementsmorian Skärpta åtarder mot immaterialrättsliga intrång (Ds 1993:24). I promemorian föreslogs ändringar i det immaterialrättsliga sanktionssystemet för att öka möjligheterna att komma till rätta med intrång och för att allmänt främja skyddet för rättighetshavarna. Promemorian remissbehandlades under våren 1993. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. De lagförslag som lades fram i promemorian finns i *bilaga 2*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Justitiedepartementet dnr 93-1438).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 28 oktober 1993 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*.

Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*.

Vissa redaktionella ändringar har gjorts i lagtexten.

Regeringen har denna dag i prop. 1993/94:109 Fotografirättens integration i upphovsrättslagen föreslagit att lagen (1960:730) om rätt till fotografisk bild skall upphävas från den 1 april 1994. Rätten till en fotografisk bild skall i stället regleras i lagen om upphovsrätt till

litterära och konstnärliga verk. Mot denna bakgrund har lagrådsremissens förslag om ändringar i lagen om rätt till fotografisk bild inte tagits med i denna proposition.

Prop. 1993/94:122

4 Nuvarande ordning

4.1 Grundläggande drag i det nuvarande sanktions-systemet

Immaterialrätten är den del av civilrätten som behandlar rättsskyddet för intellektuella prestationer och för kännetecken. Rättsskyddet är utvecklat i de immaterialrättsliga lagarna, dvs. i varumärkeslagen (1960:644), lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, lagen (1960:730) om rätt till fotografisk bild, patentlagen (1967:837), mönsterskyddslagen (1970:485), växtförädlarrättslagen (1971:392), firmalagen (1974:156) och lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter.

Gemensamt för dessa lagar är ensamrättskonstruktionen. Lagarna är uppbyggda så att de slår fast att en närmare angiven person, t. ex. en författare eller en uppfinnare, får en viss bestämd ensamrätt till verket eller uppfinningen. Ensamrätten kan avse exempelvis tillverkning, import, försäljning eller uthyrning.

Rätten till en immateriell ensamrätt skyddas genom ett system av olika sanktioner av såväl straff- som civilrättslig karaktär. Den som begår intrång i ensamrätten exempelvis genom att utan rättighets-havarens samtycke tillverka eller försälja en vara som rättighets-havaren har ensamrätt till kan därför drabbas av påföljder i form av straff och skadestånd. En domstol kan vidare förordna om vissa åtgärder för att förebygga fortsatt intrång.

4.2 Straffbestämmelser

I de lagstiftningar som rör det industriella rättsskyddet - dvs. i varumärkeslagen (37 §), patentlagen (57 §), mönsterskyddslagen (35 §), växtförädlarrättslagen (36 §) och firmalagen (18 §) - föreskrivs att den som uppsåtligen gör intrång i en ensamrätt som skyddas av de nämnda lagarna straffas med böter eller fängelse i högst sex månader. För försök och förberedelse till brott mot intrång i de industriella rättigheterna kan ansvar inte ådömas.

Intrång i de industriella ensamrätterna får åtalas av åklagaren bara om intrånget anges till åtal av målsäganden och åtal av särskilda skäl anses påkallat från allmän synpunkt.

Inom området för upphovsrätten och närbesläktade ensamrätter, dvs. upphovsrättslagen (53 §), fotolagen (16 §) och kretsmönsterlagen (6 §) gäller att den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet gör intrång i en sådan rättighet straffas med böter eller fängelse i högst två år. Straffbestämmelsen i 53 § upphovsrättslagen gäller också vid handlande i strid mot sådana föreskrifter i testamente som anges i 41 § andra stycket upphovsrättslagen eller mot det s.k. titelskyddet enligt 50 § upphovsrättslagen. Enligt 57 § första stycket upphovsrättslagen gäller straffbestämmelserna i 53 § också i fråga om intrång i de s.k. närstående rättigheterna, dvs. utövande konstnärers, film- och fonogramproducenters och radio- och TV-företags rättigheter samt katalogskyddet enligt 45 - 49 §§ upphovsrättslagen. Enligt 57 § andra stycket gäller straffbestämmelsen i 53 § upphovsrättslagen också i fråga om spridning till allmänheten av ljud- eller bildupptagningar som har framställts utan tillstånd av berörda utövande konstnärer, film- och fonogramframställare eller radio- eller TV-företag. Dessa har inte som upphovsmännen en egen ensamrätt att kontrollera spridningen till allmänheten och skulle alltså utan denna straffbestämmelse inte ha någon egen möjlighet att straffrättsligt ingripa mot spridning av olovliga inspelningar.

För försök och förberedelse till brott mot upphovsrätten och denna närstående ensamrätter döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Enligt lagarna på upphovsrättsområdet gäller vidare att åklagaren får väcka åtal endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt (59 § upphovsrättslagen, 21 § fotolagen och 6 § kretsmönsterlagen).

4.3 Vitesförbud

Vitesförbud vid intrång förekommer på patent- och firmarättens områden (57 a § patentlagen och 15 § andra stycket firmalagen). Vitesförbudet innebär att en domstol kan - när ett intrång har begåtts - förbjuda fortsatt intrång vid äventyr av vite. Ett sådant förbud kan - enligt uttryckligt stadgande i patentlagen - meddelas interimistiskt.

Av rättspraxis (NJA 1990 s. 338) följer att vid firmaintrång ett vitesförbud kan meddelas interimistiskt enligt 15 kap. 3 § rättegångsbalken.

4.4 Skadeståndsbestämmelser

Skadeståndsbestämmelser finns i samtliga lagar som berör de immateriella ensamrätterna (38 § varumärkeslagen, 54 och 57 §§ upphovsrättslagen, 17 § fotolagen, 58 § patentlagen, 36 § mönster-skyddslagen, 37 § växtförädlarrättslagen, 19 § firmalagen och 7 §

För det industriella rättsskyddet gäller på varumärkes- och firmarättens områden att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör sig skyldig till intrång skall ersätta den skada som intrånget har medfört. Om bara ringa oaktsamhet föreligger kan skadeståndet jämkas.

På mönster- och växtförädlarrättens områden gäller att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i dessa ensamrätter skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av rättigheten samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Föreligger endast ringa oaktsamhet kan ersättningen jämkas. Om någon gör intrång i en mönster- eller växtförädlarrätt utan uppsåt eller oaktsamhet - dvs. i god tro - skall han utge ersättning för utnyttjandet av rättigheten om och i den mån det är skäligt.

På patenträttens område gäller i princip motsvarande regler som på mönster- och växtförädlarrättens områden, men med det undantaget att möjligheten till jämkning saknas vid ringa oaktsamhet. Vid bestämmande av skadeståndets storlek vid patentintrång gäller också en särskild regel som föreskriver att hänsyn skall tas även till patenthavarens intresse av att patentintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Enligt upphovsrättslagen och fotolagen skall den som i strid mot dessa lagar utnyttjar ett verk eller en annan skyddad prestation betala skälig ersättning (vederlag) för utnyttjandet. Enligt kretsmönsterlagen gäller att ersättning skall lämnas om och i den mån det är skäligt. Detta betyder - i likhet med vad som gäller på patent-, mönster-skydds- och växtförädlarrättens områden - att den som gör intrång i god tro blir skyldig att betala ersättning endast om och i den mån det är skäligt (se bet. 1986/87:LU10 s. 6).

Sker intrång i en upphovsrätt, fotorätt eller kretsmönsterrätt uppsåtligen eller av oaktsamhet har rättighetshavaren dessutom rätt till ersättning också för annan förlust än utebliven ersättning för utnyttjandet samt - såvitt avser upphovsrätten och fotorätten - också för lidande eller annat förfång. Vid bestämmande av ersättningen för intrång i en kretsmönsterrätt skall hänsyn tas även till innehavarens intresse av att intrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse, vilket betyder att även för sådana intrång kan ersättning betalas för lidande eller annan skada (bet. 1986/87:LU10 s. 5).

4.5 Åtgärder med olagliga varor och verk m.m.

Utöver de straff- och skadeståndsbestämmelser som gäller finns också regler om vissa åtgärder i fråga om olovligt framställda varukännetecken, produkter och exemplar m.m. (41 § varumärkeslagen, 55 och

57 §§ upphovsrättslagen, 18 § fotolagen, 59 § patentlagen, 37 § mönsterskyddslagen, 38 § växtförädlarrättslagen, 20 § andra stycket firmalagen och 8 § kretsmönsterlagen).

Gemensamt för dessa bestämmelser är att villkoret att intrång skall ha begåtts innebär att det räcker att intrång i objektiv mening föreligger. Intrånget behöver alltså inte vara straffbart eller kunna föranleda skadeståndsskyldighet. Den som har lidit intrånget kan framställa yrkande vid domstol om att förordnande meddelas om viss åtgärd. Yrkandet kan framställas i mål om påföljd för intrång eller i särskild rättegång. Reglerna har främst tillkommit i rättighetshavarnas intresse och de är att beteckna som säkerhets- eller skyddsåtgärder. Fastän det förutsätts att intrång i någon form har begåtts innan åtgärden kan vidtas är åtgärderna inte att anse som förverkande eller annan rättsverkan av brott. I fråga om talan som förs med stöd av dessa bestämmelser i mål om påföljd för intrång gäller vad som i allmänhet är föreskrivet om talan för enskilt anspråk. Det betyder att reglerna i 22 kap. rättegångsbalken (RB) blir tillämpliga. Det enskilda anspråket och ansvarsfrågan bör då som huvudregel handläggas i samma rättegång (22 kap. 1 § RB). I allmänhet skall åklagaren hjälpa målsäganden med att framställa anspråket (22 kap. 2 § RB). Enligt 22 kap. 5 § RB har domstolen en fri möjlighet att när som helst under handläggningen avskilja det enskilda anspråket för handläggning i vanlig tvistemålsordning. I 22 kap. 7 § RB finns en bestämmelse om att det enskilda anspråket får prövas av domstolen utan hinder av att den misstänkte frikänns från ansvar.

Egendom som avses med säkerhetsåtgärderna kan tas i beslag, om brott som avses i de olika bestämmelserna om intrång skäligen kan antas föreligga. Härigenom säkerställs en framtida verkställighet av ett beslut om säkerhetsåtgärd. Beslag kan alltså ske endast i brottmål, dvs. i mål om ansvar för intrång. Om däremot endast skadeståndstalan eller talan om säkerhetsåtgärd förs, kan i motsvarande fall reglerna i 15 kap. 3 § RB om lämplig åtgärd för att säkerställa sökandens rätt tillämpas. Förordnande som avses i 15 kap. 3 § RB - liksom av ett slutligt beslut om säkerhetsåtgärd - kan bli föremål för verkställighet enligt 16 kap. utsökningsbalken (UB). Sådan verkställighet söks hos den kronofogdemyndighet i vars distrikt svaranden (den som gör intrång) har sitt hemvist eller egendom som är i fråga finns eller där verkställigheten annars med fördel kan äga rum (16 kap. 10 § UB). Innan verkställighet sker av förordnande enligt 15 kap. 3 § RB för att säkerställa säkerhetsåtgärd, som ofta är mycket brådskande, behöver svaranden inte underrättas (16 kap. 11 § UB). I brådskande fall får alltså kronofogdemyndigheten ingripa omedelbart t.ex. om det är fara att egendomen förstörs bort. Myndigheten får då genast vidta behövlig åtgärd som att ta egendomen om hand (jfr Walin m.fl., Utsökningsbalken, andra uppl., s. 577).

Den egendom som kan bli föremål för säkerhetsåtgärd är den egendom som omfattas av rättsskyddet. Därutöver gäller enligt patenträtten och mönsterrätten att också apparater, redskap m.m. som, utan att själva vara föremål för rättsskyddet, använts vid olovlig tillverkning kan bli föremål för säkerhetsåtgärd. Enligt varumärkes- och firmarätten gäller däremot att sådan egendom som använts för framställning eller applicering av kännetecknet inte kan bli föremål för säkerhetsåtgärd. Samma förhållande gäller inom växtförädlarrätten.

Inom upphovsrätten och närbesläktade ensamrätter gäller att också hjälpmedel som har använts för framställningen, exempelvis trycksatser, klichéer etc., och som kan användas endast för den ifrågasvarande framställningen kan bli föremål för säkerhetsåtgärd.

Huvudprincipen för reglerna om säkerhetsåtgärder är att den som vidtar en åtgärd som innebär intrång i en immateriell ensamrätt är skyldig att, om det anses skäligt, med avseende på egendom på vilken intrång eller överträdelse föreligger eller med avseende på egendom, som utan att omfattas av det immaterialrättsliga skyddet använts för att åstadkomma intrånget eller överträdelsen, tåla att egendomen ändras, sätts i förvar, förstörs eller mot lösen lämnas ut till den som har lidit intrånget.

Utöver detta finns i upphovsrättslagen, fotolagen och kretsmönsterlagen bestämmelser om förverkande av egendom i de fall som inte omfattas av bestämmelserna om avstående mot lösen m.m. Eftersom lösenbestämmelserna inte anses omfatta apparater, t.ex. inspelningsapparater, som har använts vid olaglig framställning av exemplar av visst verk men som kan användas även för framställning av exemplar av andra verk har förverkandebestämmelser införts som öppnar en möjlighet att förklara egendom av detta slag förverkad (55 § fjärde stycket upphovsrättslagen, 18 § fjärde stycket fotolagen och 10 § kretsmönsterlagen, jfr även prop. 1981/82:152 s. 24 f.).

5 Behov av förändringar

Som framhållits i avsnitt 3 har möjligheterna att på ett effektivt sätt skydda de immateriella rättigheterna under senare tid kommit att diskuteras allt mer i berörda kretsar mot bakgrund av det ökande olovliga kommersiella utnyttjandet av andras produkter och varumärken.

De avsiktliga inträngen i de industriella rättigheterna och i upphovsrätterna anses ha ökat markant i världen under de senaste åren. Det kopierande som alltid förekommit, men som tidigare inte i allmänhet nödvändigtvis varit ett avsiktligt eftergörande av andras produkter på kommersiell basis har i dag i stor utsträckning ersatts

av en massiv professionell kopieringsverksamhet som helt baserar sig på affärsmässiga överväganden. Medan de som gjorde intrång började med att enbart kopiera varumärken eller vissa särskilt kända märkesvaror, omfattar i dag kopieringsverksamheten alla typer av varor, även sådana som brukar betecknas som massproducerade och används i det dagliga livet. Det hävdas från rättighetshavarnas sida att inte bara lyxartiklar utan även många olika typer av industriprodukter är berörda av kopiering som exempelvis reservdelar till bilar och flygplan, läkemedel, elektriska utrustningar och audiovisuella produkter.

Omfattningen av verksamheten är självfallet svår att ange, men enligt vissa källor anses pirathandeln omfatta 3 - 5 procent av världshandeln, vilket värdemässigt skulle vara ungefär 70 miljarder US Dollars eller mer än 500 miljarder kronor (jfr Committee Against Counterfeiting, COLC International). Andra källor uppger omfattningen av handeln till så mycket som 10 procent av världshandeln (SOU 1987:1 s. 170 f.). Från fonogramindustrins sida anges vanligen att värdet av piratkopierad musik uppgår till över en miljard US Dollars per år.

En av huvudorsakerna till denna ökande kopieringsverksamhet är den utveckling som skett inom teknologin för reproducering. Med användning av dagens teknologi är det förhållandevis enkelt att kopiera en vara, dess förpackning eller dess varumärke, att producera en piratupplaga av en bok, en musikkassett eller en videoinspelning eller att kopiera ett datorprogram. Genom att kopiering till allt övervägande del sker av produkter som visat sig vara framgångsrika på marknaden sparar den som gör intrång inte bara kostnaderna för att utveckla en produkt utan också marknadsförings- och reklamkostnader.

Otillåten kopiering skadar självfallet producenten av den äkta varan, vilket i många fall är särskilt kännbart för en innovativ småföretagare. Billigt producerade kopior orsakar förluster inte bara i form av förlorade marknadsandelar utan skadar också den goodwill som tillverkaren av den äkta varan har, eftersom konsumenterna kommer att förknippa den bristfälliga kvaliteten på en kopierad vara med den tillverkare som svarar för den äkta varan. Det skall heller inte bortses från att företagare kan förlora sin vilja att åstadkomma innovationer om en ny produkt kan bli föremål för olovlig kopiering så snart den släppts ut på marknaden efter omfattande utvecklings- och marknadsföringskostnader utan att verkningfulla sanktioner mot sådana intrång kan vidtas.

Även för konsumenterna kan olovlig kopieringsverksamhet vara till nackdel. Visserligen kan konsumenten köpa en kopierad vara billigt i tron att han köper en märkesprodukt. I verkligheten får emellertid konsumenten många gånger en vara som i kvalitetshänseende

understiger den kvalitet som märkesprodukten har. I vissa fall kan den kopierade produkten rent av vara så bristfällig att den inte uppfyller de säkerhetskrav som man förknippar med den motsvarande äkta produkten.

Det finns därför från flera utgångspunkter anledning att med oro se på den omfattande kopieringsverksamhet som förekommer beträffande vissa varor.

I olika sammanhang har också önskemål framförts om förstärkningar av sanktionssystemet. Denna fråga har diskuterats bl.a. vid en hearing i Justitiedepartementet i januari 1993 med företrädare för berörda organisationer, industrin och myndigheter. Ett allmänt önskemål som framfördes vid hearingen var att en domstol på begäran av rättighetshavaren bör ha möjlighet att vid vite kunna förbjuda den som gör intrång i rättigheten att fortsätta med detta. Vidare framfördes önskemål om en översyn av skadestandsreglerna för att åstadkomma en förstärkning av skadeståndets reparativa funktion samt en förstärkning av straffbestämmelserna, däri inbegripet åtalsreglerna, på det industriella rättsskyddets område. Frågan om åtgärder mot olagliga varor och verk m.m. berördes däremot bara sporadiskt.

I det följande föreslår regeringen vissa förändringar av sanktionsbestämmelserna i de immaterialrättsliga lagarna med anledning av vad som särskilt uppmärksammades vid hearingen. Därutöver tas vissa frågor med anknytning till åtgärder mot olagliga varor och verk upp.

6 Vitesförbud vid intrång i de immateriella ensamrätterna

Regeringens förslag: I varumärkes-, mönster- och växtförädlarrättslagarna liksom i upphovsrättslagen och kretsmönsterlagen tas in en ny sanktionsform, vitesförbud. Vitesförbudet innebär att en domstol när ett intrång har begåtts kan förbjuda fortsatt intrång vid. Någon gräns för vitesbeloppets storlek skall inte finnas. Ett vitesförbud skall kunna meddelas interimistiskt.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 41 f.).

Remissinstanserna: Det helt övervägande antalet remissinstanser har tillstyrkt att möjligheten till vitesförbud finns att tillgå vid intrång i de immateriella ensamrätterna samt att domstolarna ges möjlighet att utfärda ett sådant förbud interimistiskt. Svenska kommunförbundet har dock menat att främst förslaget om vitesförbud inte bör genomföras utan att ytterligare överväganden görs om dess inverkan på

förhandlingssystemet vid ingående av kollektiva upphovsrättsavtal eftersom detta har särskild betydelse inom det kommunala området. Sveriges Radio AB har framfört tveksamhet mot att i upphovsrättslagen införa möjligheten till vitesförbud efter mönster från patent- eller firmarätten med hänvisning till risken att komma i konflikt med andra väsentliga intressen som rätten att enligt radiolagen (1966:755) sända radioprogram och att ensam bestämma över programinnehållet (jfr 5 och 19 §§ radiolagen). Vissa remissinstanser har framfört synpunkter på utformningen av och innebörden av de föreslagna reglerna om vitesförbud.

Skälen för regeringens förslag: I situationer av intrång i de immateriella ensamrätterna är det i regel ett primärt intresse för rättighetshavaren att snabbt få ett slut på det pågående intrånget. Det är därför angeläget att finna medel som på ett effektivt sätt kan få ett olovligt utnyttjande att upphöra.

Ett sådant medel är, som har föreslagits i promemorian, att förbjuda den som gör intrång vid vite att fortsätta med intrånget. De erfarenheter som hittills har vunnits av systemet med vitesförbud inom patent- och firmarätten torde visa på värdet av bestämmelser som möjliggör att fortsatt intrång snabbt och verkningsfullt kan förbjudas.

Ett vitesförbud innebär från rättighetshavarens synpunkt den fördelen att han inte, som vid straff eller skadestånd, behöver styrka vare sig uppsåt eller oaktsamhet hos den som gör intrång och att han inte heller behöver föra bevisning om intrångets skadeverknningar. Han kan helt inrikta sitt handlande direkt på frågan om det föreligger ett intrång i den immateriella ensamrätten i objektiv mening.

Det kan särskilt framhållas att ett införande av möjligheten till vitesförbud på upphovsrättens område också kommer att innebära att bestämmelser om vitesförbud finns att tillgå för intrång i vissa upphovsrätten närstående rättigheter enligt 5 kap. upphovsrättslagen och vid fall av spridning av olovligt tillverkade inspelningar samt att möjligheten till vitesförbud också kommer att stå till buds vid olaglig kopiering av datorprogram för enskilt bruk (jfr även nedan under avsnitt 12).

Regeringen anser i likhet med det helt övervägande antalet remissinstanser, att övervägande skäl talar för att möjligheten till vitesförbud bör finnas att tillgå vid intrång mot immateriella ensamrätter.

Ett par remissinstanser har ifrågasatt om ett undantag bör göras vad gäller upphovsrätten. Enligt Svenska kommunförbundet bör möjligheten till vitesförbud inte finnas om medling har begärts enligt lagen (1980:612) om medling i vissa upphovsrättstvister. Förbundet har anfört att upphovsrätten i allt större utsträckning har "kollektiviserats" och att det ligger i sakens natur att konflikter kan uppkomma vid ingående av kollektiva avtal rörande exempelvis skolkopiering.

Enligt förbundet kan intrång inte helt undvikas i ett sådant skede och det framstår, menar förbundet, inte som rimligt att den ena sidan då skall kunna tillgripa vitesföreläggande för att komma i en bättre förhandlingsposition.

Regeringen är inte beredd att ansluta sig till kommunförbundets uppfattning. Den omständigheten att det pågår kollektiva förhandlingar får inte innebära att det i någon mening skulle vara "fritt fram" för intrång eller att det upphovsrättsliga skyddet skulle vara begränsat under sådana perioder. Enligt regeringens mening saknas det anledning att undanta möjligheten till vitesförbud i de fall kommunförbundet har berört.

Ett annat spørsmål som har tagits upp av en remissinstans är förhållandet mellan möjligheten till vitesförbud enligt immaterialrätten och tryckfriheten. Intrång i en immaterialrätt kan ju i vissa fall ske i tryckt skrift och enligt 1 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen får det inte förekomma någon föregående granskning av en skrift eller något av det allmänna uppställt hinder mot tryckning (det s.k. censurförbudet). Sanktioner på grund av innehållet i utgivna skrifter får i princip endast ske om skriften innefattar brott enligt tryckfrihetsförordningen. Tryckfrihetsförordningen är emellertid inte exklusivt tillämplig på skrifter som har rent kommersiella framställningar till föremål. Det har därför ansetts möjligt att utan hinder av tryckfrihetsförordningen införa bestämmelser i marknadsföringslagen (1975:1418) om förbud mot otillbörlig reklam. Det har också godtagits att det har införts en bestämmelse i varumärkeslagen om rätt för domstol att vid vite förbjuda någon att använda ett vilseledande varukännetecken också i tryckt skrift utan att tryckfrihetsförordningen utgjort något hinder däremot (jfr Lagrådet angående marknadsföringslagens förhållande till tryckfriheten i prop. 1970:57, s. 130). Det är i dessa fall fråga om en reaktion som grundas på ett tidigare förfarande men som skall motverka ett uppreparande eller undanröja en skadlig effekt av det tidigare förfarandet.

Över huvud taget torde det på det industriella rättsskyddets område vara möjligt att tillgripa vitesförbud i syfte att förhindra upprepat intrång även när det gäller tryckt skrift i de fall där detta kan vara praktiskt nödvändigt.

För upphovsrättens del är utgångspunkten delvis en annan. Vid upphovsrättsligt intrång torde det nämligen i regel vara fråga om sådant som faller inom tryckfrihetsförordningens räckvidd. Det har dock inte varit avsikten att rätten att i tryckt skrift yttra sina tankar och åsikter eller meddela uppgifter och underrättelser skall kunna kränka exempelvis någon annans författarrätt (jfr SOU 1947:60 s. 218). Det föreskrivs därför i 1 kap. 8 § tryckfrihetsförordningen att för en upphovsrätt eller en rätt till fotografisk bild gäller vad som är bestämt i lag. Det är därmed möjligt att i den upphovsrättsliga

lagstiftningen föreskriva om sanktioner mot intrång i sådana rättigheter även om intrånget sker genom tryckt skrift. När det gäller möjligheten att vid vite förbjuda fortsatt intrång inom upphovsrätten torde vad som nyss har anförts om möjligheten att vid vite förbjuda en viss marknadsföringsåtgärd ha samma tillämplighet.

Enligt 1 kap. 12 § yttrandefrihetsgrundlagen gäller på den lagens tillämpningsområde samma regler i nu berörda avseenden som på tryckfrihetens område.

Sammanfattningsvis torde sålunda, vilket också är utgångspunkten för promemorians resonemang, reglerna om tryckfrihet och yttrandefrihet inte resa några problem vad gäller möjligheten att tillgripa vitesförbud enligt immaterialrättslig lagstiftning (angående förhållandet allmänt mellan upphovsrätt och tryckfrihet, se Lagutskottets betänkande 1986/87:LU11).

Sveriges Radio AB har i sitt remissvar varit inne på frågan om vitesförbud beträffande ljudradio- och TV-sändningar. För sådana sändningar är bestämmelserna i radiolagen (1966:755) tillämpliga. Den lagen innehåller bl.a. regler om tillståndskrav för rundradiosändning. Vid lagens tillkomst bestämdes att sändningarna inte skulle få förhandsgranskas av någon myndighet och att inte heller någon myndighet skulle få förbjuda en sändning på grund av dess innehåll (censurförbud). Bestämmelsen om förbud mot censur finns i 19 § och gäller sändningars innehåll.

Radiolagens censurförbud täcker alltså ett i viss mån större område än tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens censurförbud (jfr SOU 1990:7 s. 83 f. och s. 124 f.). Bl.a. omfattar det kommersiell reklam och förbudet har ansetts utgöra hinder mot meddelande av vitesförbud angående otillbörlig reklam i radio och TV. En särskild regel har därför införts i radiolagen om att i fråga om marknadsföring gäller föreskrifterna i marknadsföringslagen (prop. 1990/91:149 s. 55 f.)

Med den snäva utformning som radiolagens censurregel har getts torde man få utgå från att det inte utan en ändring eller ett tillägg i radiolagen är möjligt att - med stöd av vitesregler i immaterialrättslig lagstiftning - förbjuda sändning av något som kan innefatta intrång i en immaterialrättslig ensamrätt. Däremot kan naturligtvis intrånget beivras i efterhand i sedvanlig ordning.

En utredning (radiolagsutredningen) arbetar för närvarande med att se över radiolagen. Översynen omfattar bl.a. lagens censurregel. När resultatet av översynen föreligger kan frågan om vitesförbud vid intrång i en immaterialrättslig ensamrätt tas upp på nytt.

De i detta lagstiftningsärendet föreslagna vitesreglerna kommer alltså inte att träffa sändningar enligt radiolagen. En uttrycklig bestämmelse om detta bör tas in i de aktuella författningarna.

Fråga uppkommer därefter vilka närmare principer som bör gälla för ett vitesförbud.

Prop. 1993/94:122

För att ett vitesförbud skall bli effektivt och verka avhållande också i sådana situationer där starka ekonomiska intressen gör sig gällande bör i likhet med vad som gäller på patent- och firmarättens områden någon högsta gräns för vitesbeloppets storlek inte föreskrivas. Genom en lämplig anpassning av vitesbeloppets storlek kan det för den som gör intrång göras klart att fortsatt missbruk inte lönar sig. Det innebär att mycket höga vitesbelopp bör kunna komma i fråga. Vid behov bör också s.k. löpande vite enligt 4 § lagen (1985:206) om viten kunna användas. Det innebär bl.a. att vitet kan dömas ut vid varje överträdelse av förbudet.

Enligt allmänna principer kan ett vite, när straff är utsatt, föreläggas endast med stöd av ett särskilt stadgande. Vidare får samma gärning inte föranleda både straff och vite. Syftet är att förhindra att någon drabbas av dubbla sanktioner för samma gärning. För att tillgodose detta syfte bör en bestämmelse tas in i de berörda lagarna om att straff inte får dömas ut för ett intrång som omfattas av vitesförbudet. Ett par remissinstanser har påpekat att ett intrång i en immateriell ensamrätt kan bestå av flera skilda gärningar. Upphovsrättsintrång kan t.ex. bestå i intrång i rätten att framställa exemplar eller i rätten att göra verket tillgängligt för allmänheten (spridning av verket). Om en domstol vid vite enbart förbjudit någon att framställa exemplar av verket och denne därefter börjar försälja de olagligt framställda exemplaren bör det inte finnas något hinder mot att han senare fälls till ansvar för upphovsrättsintrånget i den del det avser den olagliga försäljningen. Vitesförbudet har ju i det fallet inte omfattat det intrång som utgörs av den olagliga försäljningen.

I likhet med vad som gäller för vitesförbud vid patentintrång bör det finnas en möjlighet att besluta om vitesförbud under pågående rättegång, s.k. interimistiskt förbud. Härigenom får rättighetshavaren möjlighet att så snart som möjligt få ett slut på intrånget. Det bör samtidigt medverka till att svaranden i intrångsmålet inte har något att vinna på att förhålla processen. För att göra det interimistiska förbudet så effektivt som möjligt bör det finnas en möjlighet att meddela förbudet utan att svaranden fått tillfälle att yttra sig, om ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förutsättningarna för att meddela ett interimistiskt förbud bör vara desamma som gäller vid beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken om processuella säkerhetsåtgärder i tvistemål. Detta betyder att käranden måste visa sannolika skäl för att intrång föreligger och för att det finns en risk att intrånget fortsätter. Det bör krävas att käranden ställer säkerhet för den ersättning som han kan bli skyldig att utge om det senare visar sig att något intrång inte har ägt rum. I sådana fall där rättighetshavaren saknar ekonomiska möjligheter att ställa

säkerhet bör han kunna befrias från detta krav. I likhet med vad som redan gäller på patenträttens område (jfr 57 a § tredje stycket andra meningen) bör det inte krävas att kåranden visat synnerliga skäl för sin talan för att han skall kunna befrias från skyldigheten att ställa säkerhet.

Domstolen bör vidare ha en möjlighet att vid bifall till en förbuds-talan låta förordnandet gälla utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft. Förbudet kvarstår då även om motparten fullföljer talan mot domen i högre instans. Den högre instansen har dock en möjlighet att förordna om inhibition, dvs. upphäva det interimistiska förordnandet.

Som har nämnts i avsnitt 4.3 har i rättspraxis slagits fast att vitesförbud enligt 15 § andra stycket firmalagen kan meddelas interimistiskt med stöd av 15 kap. 3 § rättegångsbalken. Med hänsyn till att uttryckliga regler om interimistiska förbud redan finns i patentlagen och föreslås bli införda i den övriga immaterialrättsliga lagstiftningen framstår det som lämpligt att också införa sådana regler när det gäller firmaintrång. Interimistiska förordnanden i sådana fall som avses i 15 § första stycket firmalagen, dvs. om näringskännetecken eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande, torde kunna meddelas enligt allmänna regler om civilprocessuella säkerhetsåtgärder.

7 Skadestånd vid intrång i de immateriella rättigheterna

Regeringens förslag: Skadeståndsbestämmelserna i varumärkes- och firmalagarna ändras så att den som begår intrång skall betala såväl skäligen ersättning för utnyttjandet av rättigheten som ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. I varumärkes-, mönsterskydds-, växtförädlarrätts- och firmalagarna tas möjligheten till jämkning bort vid fall av intrång som grundas på ringa oaktsamhet. Till skadeståndsbestämmelserna i de nämnda lagarna görs dessutom ett tillägg så att det vid beräkning av skadeståndsersättningen skall vara möjligt att beakta även rättighets-havarens intresse av att intrång inte begås och övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse. Slutligen tas i varumärkes- och firmalagarna - i likhet med vad som gäller för det industriella rättsskyddet i övrigt - in en bestämmelse av innebörd att den som begår intrång i god tro skall betala ersättning för utnyttjandet om och i den mån det är skäligt.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 44 f.).

Remissinstanserna: Det övervägande antalet remissinstanser har tillstyrkt förslagen eller lämnat dem utan invändning. Sveriges advokatsamfund har ställt sig tveksam till och Sveriges Köpmannaförbund har avstyrkt förslaget att möjligheten till jämkning skall tas bort vid fall som grundas på ringa oaktsamhet. Behovet av en särskild regel om bestämmandet av ersättnings storlek har allmänt accepterats. Flera remissinstanser har dock kritiserat promemorians grunder för detta förslag. En remissinstans har befarat att den särskilda regeln om bestämmandet av ersättnings storlek kan bli verkningslös eftersom bevisbördan fortfarande till fullo skall ligga på rättighetshavaren.

Skälen för regeringens förslag: Skadestandsreglerna inom immaterialrätten syftar till att den skadelidande skall få full ersättning för sin skada. Här ligger skadeståndets reparativa funktion.

Vad gäller upphovsrätten synes de nuvarande ersättningsbestämmelserna (54 § upphovsrättslagen) i allt väsentligt uppfattas som tillfredsställande. Reglerna innebär att ersättning alltid skall betalas då intrånget har bestått i att verket har utnyttjats i strid mot lagen. Om intrånget har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet, skall ersättning dessutom betalas dels för annan förlust än utebliven ersättning, dels för lidande och annat förfång (ideell skada). Av uttalanden i förarbetena (prop. 1960:17 s. 294) till denna lagstiftning framgår att man vid skadestandsberäkningen vid intrång till fullo skall beakta vad intrånget har betytt för målsäganden i såväl ekonomiskt som ideellt avseende.

När det därefter gäller lagstiftningen på det industriella rättsskyddets område är bilden en annan. Reglerna är många gånger mera allmänt utformade och det hävdas ofta att det skadestånd som döms ut sällan ger rättighetshavarna full ersättning för den skada som intrånget har medfört.

Ett generellt problem i detta sammanhang torde vara svårigheten att styrka en skadas omfattning. Detta hänger samman bl.a. med den osäkerhet som allmänt är förenad med att göra antaganden om den förlust som ett intrång medför. På ett par områden har man försökt komma till rätta med detta problem genom regler som innebär att den som begår intrång uppsåtligen eller av oaktsamhet alltid skall betala, förutom ersättning för den skada som intrånget har medfört, skälig ersättning för utnyttjandet av rättigheten. Med skälig ersättning för utnyttjande avses därvid närmast den licensavgift som borde ha betalats om licens hade upplåtits. Reglerna innebär en minimiregel för skadeståndets beräkning. Ersättning skall betalas även om rättighetshavaren faktiskt inte har lidit någon förlust till följd av intrånget.

Regler av detta slag finns i patentlagen (58 §), mönsterskyddslagen (36 §) och växtförädlarrättslagen (37 §). Däremot finns det inte någon sådan regel i varumärkeslagen. Detta har ansetts medföra att man på

varumärkesområdet inte har stöd för att ge rättighetshavaren ersättning med t.ex. motsvarande skälig licensavgift i de fall då han faktiskt inte har lidit någon skada på grund av intrånget. Det torde emellertid knappast finnas några sakliga skäl till varför man inte också på varumärkesrättens område skall ge rättighetshavaren möjlighet att få sådan ersättning. Varumärkeslagens skadeståndsbestämmelse bör därför, i likhet med vad som har föreslagits i promemorian och som har godtagits av flertalet remissinstanser, ändras i detta avseende så att den får samma utformning och betydelse som motsvarande bestämmelser i patent-, mönsterskydds- och växtförädlarrättslagarna.

Motsvarande ändring bör göras i firmalagen, som också saknar denna minimiregel för ersättningens bestämmande. En firmahavare anses i princip kunna upplåta sin rätt åt annan att använda firman (licens). Utrymmet för detta är visserligen begränsat eftersom likalydande firmor inte tillåts bestå vid sidan av varandra inom samma bransch men licensupplåtelser förekommer ändå i viss utsträckning. Det framstår som lämpligt - också för att uppnå enhetlighet - att även firmalagens skadeståndsregler ges den utformning och betydelse som ovan sagts.

Det kan tilläggas att i den mån det finns en licensmarknad för det varu- eller näringskännetecken som olovligen används torde det ligga närmast till hands att anse att den skäliga ersättningen för det olovliga utnyttjandet skall motsvara vad som skulle ha betalats i licensavgift om parterna kommit överens om utnyttjandet. I annat fall får domstolen - med beaktande av vad parterna i målet har lagt fram för utredning - bestämma en skälig ersättning för det olovliga utnyttjandet.

Ett par remissinstanser har tagit upp frågan om ersättning för goodwill vid varumärkesintrång. Den frågan kommer att beröras närmare i specialmotiveringen.

Om varumärkes- och firmalagarnas skadeståndsbestämmelser utformas i enlighet med de övriga lagar som reglerar det industriella rättsskyddet, bör det inom varumärkes- och firmarätten, i likhet med vad som gäller enligt patent-, mönsterskydds- och växtförädlarrättslagarna, gälla att den som begår intrång i god tro skall betala ersättning om och i den mån det är skäligt.

För att få ersättning utöver den miniminivå som ovan har berörts krävs att rättighetshavaren visar att ytterligare skada föreligger. Exempel på sådan skada är kostnad för produktionsmedel som på grund av intrånget inte har kunnat tas i anspråk, nedgång i rättighetshavarens försäljning och uteblivna beställningar.

Enligt allmänna bevisregler måste rättighetshavaren styrka skadans omfattning. Som redan har berörts är detta i intrångsmål ofta förenat med stora svårigheter. I de fall då rättighetshavaren inte kan prester

full bevisning om skadans storlek får domstolen med stöd av 35 kap. 5 § rättegångsbalken uppskatta skadan till ett "skäligt" belopp. Bestämmelsen är avsedd att förhindra det oskäligen resultatet att domstolen, trots att den finner att skadeståndsskyldighet föreligger, ogillar ett framfört skadeståndskrav därför att full bevisning om skadans omfattning eller värde inte kan förebringas.

Dessa svårigheter skulle till stor del kunna elimineras om man när ersättningen bestäms kunde ta hänsyn till också andra omständigheter än sådana som har rent ekonomisk betydelse för rättighetshavaren. Det kan vara fråga om rättighetshavarens intresse av att ensamrätten respekteras. Vidare bör den vinst som den som har begått intrånget har gjort genom att missbruka en ensamrätt kunna tillmätas betydelse. Det bör t.ex. vara möjligt att bestämma skadeståndet under hänsynstagande till denna vinst. I många fall torde det nämligen vara lättare att utreda omfattningen av denna vinst än att beräkna rättighetshavarens uteblivna vinst. På samma sätt bör skadeståndet kunna sättas i relation också till ersättningen för det olovliga utnyttjandet.

En rätt till ersättning på de grunder som nu har redovisats kan jämföras med den rätt till ersättning för lidande och annat förfång som finns i upphovsrättslagen. Med hänsyn till den koppling till upphovsmannen som det ideella skadeståndet enligt denna lag har kan det dock inte gärna komma i fråga att överföra sådana regler till området för det industriella rättsskyddet.

På patentområdet har man infört en regel (58 §) som gör det möjligt att vid bestämmandet av skadeståndet beakta även patenthavarens intresse av att patentintrång inte begås och omständigheter av annan än rent ekonomisk natur. Regeln, som infördes år 1986 (prop. 1985/86:86 s. 29 f.), syftar till att förbättra patenthavarens möjlighet att få full ersättning för den skada han lider.

En omständighet som därvid enligt förarbetena särskilt bör beaktas är om patenthavaren allmänt befinner sig i ett underläge mot den som gör intrång. Det kan exempelvis röra sig om en situation där ett stort företag har använt ett patent som innehas av en uppfinnare med små ekonomiska resurser. I sådana fall kan det vara svårt att bedöma omfattningen av patenthavarens eventuella uteblivna vinst. Skadeståndet kan då bestämmas under hänsynstagande till vinsten av missbruket av patentet. Andra omständigheter som kan påverka skadeståndets storlek är intrångets varaktighet och graden av skuld hos den som gör intrånget. Uppsåtliga eller grovt oaktsamma angrepp kan föranleda högre skadestånd än gärningar som framstår som mindre allvarliga. Utgångspunkten är emellertid alltså att patenthavaren skall ha full ersättning för sin skada, men inte mer. Lagändringen innebär endast att skadan kan bestämmas med beaktande av sådana omständigheter av annat än ekonomiskt slag som nu har beskrivits (prop. 1985/86:86 s. 44).

I promemorian har det föreslagits att en motsvarande regel förs in i varumärkeslagen, mönsterskyddslagen, växtförädlarrättslagen och firmalagen. Förslaget har vunnit gehör hos många remissinstanser medan andra har ställt sig mera tveksamma och menat att bestämmelsen i 58 § patentlagen inte är en lämplig förebild.

Det bör emellertid framhållas att patentlagens reglering svarar mot en ordning som är väl känd på skilda rättsområden. Bestämmelser med motsvarande innehåll finns sålunda i 7 § kretsmönsterlagen och 9 § lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter. Också i 3 § lagen (1978:800) om namn och bild i reklam, 23 § namnlagen (1982:670), 23 § datalagen (1973:289), 21 § kreditupplysningslagen (1973:173) och 18 § inkassolagen (1974:182) finns bestämmelser om att vid bestämmande av skadestånd hänsyn skall tas även till omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse. Inom arbetsrätten gäller detta regelmässigt, se exempelvis 55 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet och 38 § lagen (1982:80) om anställningsskydd. Detta s.k. allmänna skadestånd inom arbetsrätten infördes ursprungligen bl.a. på grund av svårigheten att bevisa vilken ekonomisk skada som ett avtalsbrott hade medfört.

Dessa bestämmelser har tillkommit bl.a. där det har framstått som angeläget att finna en lösning som gör det möjligt att underlätta beräkningen av ekonomisk skada. De skäl som bär upp bestämmelsen torde gälla också på det industriella rättsskyddets område.

Regeringen föreslår därför att det i varumärkeslagen, mönsterskyddslagen, växtförädlarrättslagen och firmalagen införs motsvarande regel som den i patentlagen.

De ändringar i grunderna för beräkning av skadestånd som nu har förordats bygger på en medveten strävan att bättre än vad nuvarande regler medger markera intresset av att kompensera rättighetshavaren fullt ut för varje intrång. Mot denna bakgrund finns det, enligt regeringens mening, skäl att avskaffa den nuvarande möjligheten till jämkning vid fall av ringa oaktksamhet. Denna möjlighet finns i varumärkeslagen, mönsterskyddslagen och växtförädlarrättslagen men saknas i patentlagen, liksom i upphovsrättslagen och kretsmönsterlagen. Enligt dessa senare lagar medför varje form av uppsåtligt eller oaktsamt intrång rätt till full ersättning. Detta bör alltså gälla också för de övriga industriella rättigheterna.

Regeringens förslag: Regler om straffbarhet vid grov oaktsamhet införs i varumärkes-, patent-, mönsterskydds-, växtförädlarrätts- och firmalagarna.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 48 f.).

Remissinstanserna: Det övervägande antalet remissinstanser har tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nu gällande bestämmelser kan straff dömas ut för intrång i de industriella rättigheterna endast om gärningen begåtts uppsåtligt. Däremot kan enligt den upphovsrättsliga lagstiftningen - däri inbegripet kretsmönsterlagen, vilken har nära anknytning till det industriella rättsskyddet - också gärning som begåtts av grov oaktsamhet straffas.

Det är inte ovanligt att den som gör intrång medvetet håller sig okunnig om de rätta förhållandena eller medvetet underlåter att undersöka hur saker och ting förhåller sig. I dessa fall kan ansvar för uppsåtligt handlande inte komma i fråga. Gärningarna ter sig emellertid lika straffvärda som om uppsåt hade förelegat.

I promemorian har därför föreslagits att intrång som sker av grov oaktsamhet skall vara straffbara även på det industriella rättsskyddets område. Förslaget har tillstyrkts eller lämnats utan invändning av det stora flertalet remissinstanser och också regeringen anser att goda skäl talar för en sådan ordning.

En utvidgning av det straffrättsliga ansvaret till att omfatta inte bara uppsåt utan även grovt oaktsamt handlande torde få sin största betydelse när det gäller distribution av produkter som någon fått in till försäljning. Särskilt kan det förekomma på varumärkesrättsens eller mönsterskyddets områden. Omständigheterna i samband med att sådana varor tas emot till försäljning kan vara sådana att mottagaren rimligen måste misstänka att det rör sig om olovligen framställda produkter eller varor. Priset på varan kan vara osedvanligt lågt eller kvaliteten undermålig. Om mottagaren då inte vidtar någon åtgärd utan trots misstanken håller sig okunnig om de rätta förhållandena, bör grov oaktsamhet kunna anses föreligga (jfr prop. 1981/82:152 s. 16 f.). Likaså bör grov oaktsamhet kunna anses föreligga om den källa varifrån produkterna kommer är sådan att en granskning av om produkterna är lovligt framställda ter sig motiverad, men mottagaren underlåter att ta reda på hur det verkligen förhåller sig.

Den nu föreslagna ordningen innebär att de subjektiva rekvisiten för straffbarhet kommer att bli desamma inom hela immaterialrätten.

Regeringens förslag: Maximistraffet för intrång i de industriella ensamrätterna höjs till fängelse i två år.

Promemorian s. 50 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Som redan tidigare har framhållits finns det anledning att se allvarligt på förfaranden som innebär intrång i de immateriella ensamrätterna. Möjligheter bör därför finnas att i svåra fall döma ut kännbara frihetsstraff. För närvarande gäller ett straffmaximum om två år vid intrång i en upphovsrättslig ensamrätt men ett straffmaximum om sex månader vid intrång i en industriell ensamrätt. Någon anledning att i detta sammanhang särbehandla innehavare av en industriell ensamrätt i förhållande till innehavare av en upphovsrättslig ensamrätt torde dock inte finnas. Att ha olika straffsatser mellan de upphovsrättsliga och de industriella rättigheterna framstår därför som svårt att förklara. Särskilt svårförståeligt torde vara att intrång i en kretsmönsterrätt kan straffas med två års fängelse medan som påföljd för intrång i en patenträtt enbart kan följa fängelse i sex månader. Det straff om sex månader, som för närvarande kan dömas ut för intrång i de industriella rättigheterna, kan dessutom vid en internationell jämförelse te sig lågt.

I promemorian har därför föreslagits att straffsatserna för intrång i de industriella ensamrätterna höjs i sådan grad att straffsatserna för intrång i dessa rättigheter kommer i nivå med de straff som gäller för upphovsrätten och denna närbesläktade ensamrätter, dvs. två års fängelse. Därmed görs också straffsatserna lika för intrång i alla de immateriella ensamrätterna. Förslaget har genomgående tillstyrkts eller lämnats utan invändning av remissinstanserna. Också regeringen anser att det bör genomföras.

Avsikten med en sådan straffhöjning på det industriella rättsskyddets område är inte att de straff som döms ut generellt skall höjas. Vad det handlar om är i stället att ge domstolarna ett större spelrum så att de verkligt klandervärda intrången kan bestraffas på en lämplig nivå.

Det bör framhållas att en höjning av straffmaximum till två år även får en del andra betydelsefulla effekter som är ägnade att underlätta samhällets åtgärder mot olovligt eftergörande. Förutom att åtalsprövningen kommer att ske utifrån en ny syn på brottets svårighetsgrad kommer en effekt att bli att den nuvarande tiden för åtalspreskription förlängs från två till fem år (35 kap. 1 § brottsbalken). Även

möjligheterna att tillgripa tvångsmedel blir större. Sålunda kan häktning komma i fråga (24 kap. 1 § rättegångsbalken). Detta medför även att anhållande kan ske i större omfattning än nu. Dessa möjligheter torde kunna ha stor betydelse i utredningar om intrång i de industriella rättigheterna, eftersom det också där gäller att kunna handla så att den misstänkte inte får möjlighet att röja undan bevis.

10 Straff för försök och förberedelse

Regeringens förslag: Regler införs om straffansvar för försök och förberedelse till intrång i rättigheter på det industriella rättsskyddets område.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 51 f.).

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Enligt de regler som nu gäller kan den som gör sig skyldig till försök och förberedelse till brott mot upphovsrätten och kretsmönsterrätten dömas till straffansvar enligt 23 kap. brottsbalken. På det industriella rättsskyddets område saknas däremot regler om straff för försök och förberedelse. På samma sätt som när det gäller intrång i en upphovsrätt kan emellertid intrång i en industriell ensamrätt ofta föregås av omfattande investeringar. Det kan gälla förberedelser för en regelrätt tillverkning av skyddade produkter eller falska varumärken. Det kan också gälla förberedelser för försäljning såsom anskaffande av försäljningslokal, annonsering eller liknande åtgärder.

Det kan inte anses vara tillfredsställande att det i dessa fall saknas möjlighet till straffrättsliga ingripanden innan tillverkningen har påbörjats eller försäljningen kommit igång. Goda skäl talar för att ansvar, i likhet med vad som gäller för upphovsrätten och kretsmönsterrätten, skall kunna dömas för försök och förberedelse till intrång också i de industriella ensamrätterna. Med stöd av sådana regler skulle ingripande kunna ske mot den som har vidtagit förberedelser för att sätta igång verksamhet som bygger på olovlig framställning av skyddade varor. Ingripande skulle också kunna ske mot t.ex. en medhjälpare som under ett uppbyggnadsskede tagit sådan befattning med pengar eller hjälpmedel som omfattas av bestämmelserna om förberedelse till brott.

I promemorian har lagts fram förslag till bestämmelser om straffansvar för försök och förberedelse införs i varumärkes-, patent-, mönster-, skydds-, växtförädlarrätts- och firmalagarna. Förslaget har

tillstyrkts eller lämnats utan invändning av samtliga remissinstanser. Regeringen har ingen annan uppfattning utan ansluter sig till promemorians förslag.

Prop. 1993/94:122

11 Förutsättningarna för allmänt åtal

Regeringens bedömning: Ingen ändring görs för närvarande i åtalsprövningsreglerna.

Promemorians förslag: Åtalsprövningen vid intrång i de industriella rättigheterna skall ske mot bakgrund av om åtal var påkallat från allmän synpunkt och inte om åtal av särskilda skäl var påkallat från allmän synpunkt (se promemorian s. 52 f.).

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har lämnat promemorians förslag utan invändning. Riksåklagaren har avstyrkt förslaget medan några näringslivsorganisationer har kritiserat förslaget som varande för restriktivt.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt gällande rätt får intrång i de industriella rättigheterna åtalas av allmän åklagare bara om brottet anges till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt. Intrång i upphovsrätten och den närbesläktade ensamrätten får däremot åtalas efter angivelse eller om åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Möjligheten för en åklagare att enligt den upphovsrättsliga lagstiftningen självständigt väcka åtal - dvs. utan angivelse från målsäganden - tillkom genom lagstiftning år 1982 (jfr prop. 1981/82:152 s. 20 f.). Som skäl för åklagarens rätt att självständigt väcka åtal för upphovsrättsintrång angavs att den personliga anknytningen till upphovsrätten gör sig mindre starkt gällande vid omfattande kommersiellt bedriven kopieringsverksamhet samt att samhället av kulturpolitiska skäl har ett självständigt intresse av att det upphovsrättsliga systemet efterlevs. Dessa skäl har inte samma bärkraft på det industriella rättsskyddets område. Däremot kan det i ett annat avseende finnas anledning att överväga en modifiering av åtalsreglerna på det området.

Som redan har nämnts innebär åtalsreglerna på det industriella rättsskyddets område, förutom att det krävs att målsäganden angett brottet till åtal, att åtal av särskilda skäl är motiverat från allmän synpunkt. Denna åtalsprövningsregel kan i princip härledas till tiden för patentlagens tillkomst, dvs. till år 1967. Det övervägdes då om ett patentintrång alltjämt skulle vara undandraget allmänt åtal och bara kunna väckas av patenthavaren. Föredragande departementschefen (prop. 1966:40 s. 205 f.) fann emellertid - mot bakgrund av att patentintrång, liksom intrång i varumärkesrätt, står nära de

egentliga förmögenhetsbrotten och därför borde ha det förhöjda skydd som ett läggande under allmänt åtal medförde - att övervägande skäl talade för att patentintrång i form av angivelsebrott borde läggas under allmänt åtal men att samtidigt den begränsningen borde göras att allmänt åtal endast fick ske om detta av särskilda skäl var påkallat från allmän synpunkt. Motsvarande överväganden gjordes för varumärkesrättens del (prop. 1966:40 s. 277) och senare även för övriga industriella ensamrätter (prop. 1969:168 s. 236 och prop. 1971:40 s. 146). Några närmare uttalanden om innebörden av att åtal av särskilda skäl skall vara påkallat från allmän synpunkt gjordes däremot inte i dessa lagstiftningsärenden.

En åtalsprövningsregel som den som gäller på det industriella rättsskyddets område medför normalt en mycket stor restriktivitet vid åtalsprövningen. Riksåklagaren har också i ett överprövningsbeslut (Riksåklagarens beslut den 2 januari 1992 i dnr ÅD 551, 596, 608-91) funnit att de principer som bör vara vägledande vid prövning av om allmänt åtal mot varumärkesintrång skall ske, måste grunda sig på att det är fråga om en åtalsprövningsregel av det mest restriktiva slag som förekommer i lagstiftningen för fall där allmänt åtal över huvud taget kan förekomma. Med den innebörd som åtalsprövningsregeln har framstår det därför, enligt Riksåklagaren, som otänkbart att tillämpa regeln så att allmänt åtal i praktiken kommer att bli den normala åtgärden vid brott av det slag som regeln tar sikte på. Detta innebär att de särskilda skäl som från allmän synpunkt gör allmänt åtal påkallat måste hänföra sig till omständigheterna i det enskilda fallet och inte kan utgöras av omständigheter som regelmässigt eller mycket frekvent förekommer vid brottstypen.

De senaste årens utveckling mot en ökande kommersiell olovlig kopiering av produkter som är skyddade genom industriella rättigheter har gjort det alltmer angeläget att också kunna utnyttja de straffrättsliga sanktioner som finns för att komma åt dessa olovliga förfaranden. Det måste sägas vara ett allmänt intresse att om intrång begås i stor omfattning eller avser betydande värden det också kan beivras straffrättsligt. Det måste också uppmärksammas att sådan olovlig kopiering som sker på helt affärsmässiga grunder anses särskilt klandervärd i de internationella strävanden som går ut på att stärka de immaterialrättsliga skyddssystemen. Vid en internationell jämförelse kan den åtalsprövningspraxis som vuxit fram i Sverige te sig så sträng att den uppfattas som att allmänt åtal för intrång i de industriella rättigheterna aldrig skall ske.

I promemorian har föreslagits att kravet på "särskilda skäl" vid åtalsprövningen skall slopas. I likhet med vad som gäller på upphovsrättsområdet skulle då åtalsprövningen få gå ut på om åtal är påkallat från allmän synpunkt. De flesta remissinstanser har biträtt promemorians förslag i denna del. Mot en sådan ändring har Riks-

åklagaren emellertid invänt att den skulle få konsekvenser i form av ett ökat antal utredningar avseende brott mot lagstiftningen om det industriella rättsskyddet och därmed också leda till ett ökat antal insatser av polis- och åklagarmyndigheter. De förundersökningar som det här är fråga om kräver enligt Riksåklagaren inte sällan ganska stora insatser och kan bli omfattande eftersom de ofta innehåller teknisk bevisning eller kräver juridiskt komplicerade bedömningar. Riksåklagaren har beräknat att den föreslagna ordningen skulle kräva tre nya årsarbetskrafter till åklagarmyndigheterna.

I dagens statsfinansiella läge kan det inte bli aktuellt med nya kostnadskrävande åtgärder. Det finns heller inte någon sektor från vilken motsvarande resurser kan tas. Under dessa förhållanden anser regeringen att det inte är möjligt att för närvarande lägga fram ett förslag om ändring i åtalsreglerna inom immaterialrätten.

12 Kopiering av datorprogram för enskilt bruk

Regeringens bedömning: Någon straffbestämmelse för kopiering för enskilt bruk av datorprogram införs inte i upphovsrättslagen.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 55 f.).

Remissinstanserna: Av de remissinstanser som har yttrat sig har Riksåklagaren uttalat stöd för promemorians bedömning medan ett antal upphovsmanna- och näringslivsorganisationer anført att en straffbestämmelse för olovlig kopiering för enskilt bruk av datorprogram bör införas.

Skälen för regeringens bedömning: Genom lag (1989:396) om ändring i upphovsrättslagen, som trädde i kraft den 1 juli 1989, slogs det uttryckligen fast att datorprogram kan vara att anse som verk i upphovsrättslagens mening. Samtidigt infördes en särskild bestämmelse om exemplarframställning för enskilt bruk i fråga om datorprogram som uppnått verkshöjd (11 § tredje stycket). Denna bestämmelse innebar att den som ville kopiera ett datorprogram i maskinläsbar form fick göra detta bara om programmet var utgivet och endast för sitt enskilda bruk. Som förlaga för kopieringen fick inte användas ett exemplar som användes i näringsverksamhet eller i offentlig verksamhet.

Genom lag (1992:1687) om ändring i upphovsrättslagen, som trädde i kraft den 1 januari 1993, har den svenska upphovsrättslagen anpassats till bestämmelserna i ett direktiv från Europeiska gemenskapernas (EG) råd om rättsligt skydd för datorprogram (direktiv 91/250/EEG). Bestämmelserna i EG-direktivet innehåller bl.a. att

kopiering utan rättighetshavarens samtycke av ett datorprogram i maskinläsbar och skriftlig form även för enskilt bruk skall anses utgöra intrång i upphovsrätten till datorprogrammet. Enligt upphovsrättslagen i dess lydelse efter den 1 januari 1993 är därför kopiering för enskilt bruk inte i något fall tillåten (jfr prop. 1992/93:48 s. 132 f.).

I artikel 7.1 i EG-direktivet föreskrivs att lämpliga skyddsåtgärder (sanktioner), i enlighet med nationell lagstiftning, skall kunna vidtas mot personer som omsätter eller i kommersiellt syfte innehar kopior av datorprogram som innebär intrång i upphovsrätten till programmet. I regeringens förslag (prop. 1992/93:48 s. 134 f.) om införlivandet av EG-direktivet om rättsligt skydd för datorprogram anfördes att artikel 7 i direktivet inte i och för sig innehåller något krav på kriminalisering och den bedömningen gjordes att kopiering för enskilt bruk skulle vara straffritt fast den är otillåten. Bestämmelserna i 54 och 55 §§ upphovsrättslagen om skadestånd och säkerhetsåtgärd skulle dock vara tillämpliga och erbjuda sanktioner vid intrång i upphovsrätten.

Vid lagstiftningsärendets behandling i lagutskottet framhöll Föreningen Svensk Programvaruindustri m.fl. intresseorganisationer för upphovsmän till datorprogram att det för rättighetshavarna är angeläget att förbudet mot enskild kopiering av datorprogram kompletteras med en straffbestämmelse. Förbudet skulle annars, enligt organisationernas uppfattning, inte komma att respekteras eller ens uppfattas som ett förbud. Utskottet (bet. 1992/93:LU17 s. 13) uttalade en viss förståelse för organisationernas uppfattning men ansåg att någon straffsanktion för enskilt bruk inte borde införas i nuläget. Utskottet godtog därför förslaget om att alltså låta kopiering av datorprogram för enskilt bruk vara straffritt samt att en ny bestämmelse om detta kunde tas in som ett nytt andra stycke till 53 § upphovsrättslagen. Utskottet uttalade emellertid att frågan om kopiering av datorprogram för enskilt bruk borde övervägas inom ramen för en pågående översyn av det immaterialrättsliga sanktions-systemet.

Den ståndpunkt som intogs i 1992 års proposition att kopiering för enskilt bruk - om än otillåten - skulle vara straffri var huvudsakligen betingad av de uppenbara svårigheter som föreligger att kontrollera efterlevnaden av en straffrättslig sanktion på detta område.

Det torde ligga i linje med allmänna kriminalpolitiska strävanden att inte införa straffbestämmelser på områden där någon kontroll av straffregelns efterlevnad i praktiken inte är möjlig och där straffbestämmelsen således inte kan effektueras. En sådan straffbestämmelse skulle inte få någon straffrättslig effekt utan tvärtom kunna bidra till att minska respekten för lagstiftningen i allmänhet.

Någon omständighet som likväl ger anledning att införa regler om

straff vid kopiering för enskilt bruk synes inte ha kommit fram. I enlighet med den bedömning som har gjorts i promemorian föreslår regeringen därför inte någon ändring av gällande regler på området. Det utesluter naturligtvis inte att frågan om en straffsanktion får prövas på nytt om förhållandena i framtiden skulle ge anledning till det.

Det kan också framhållas att anpassningen till bestämmelserna i EG:s direktiv om rättsligt skydd för datorprogram inneburit den förändringen av rättsläget att all kopiering av datorprogram numera utgör intrång i upphovsrätten till programmet. Även om intrånget skett för enskilt bruk och därmed är straffritt innebär detta inte att den som gör intrång i den situationen kan komma att undgå ansvar helt och hållet. Den som gör intrång kan nämligen, till skillnad mot vad som gällde innan upphovsrättslagen anpassades till bestämmelserna i EG-direktivet, komma att drabbas av skadeståndsansvar för en kopiering som skett även för enskilt bruk. Det bör också understrykas - som redan har skett tidigare i avsnitt 6 - att möjligheten till vitesförbud också kommer att stå till buds vid olaglig kopiering av datorprogram för enskilt bruk.

13 Effektivare åtgärder med olagliga varor på varumärkes-, växtförädlar- och firmarättens områden

Regeringens förslag: De privaträttsliga säkerhetsåtgärderna på varumärkes-, växtförädlar- och firmarättens områden förstärks i så måtto att också apparater, redskap m.m. som använts vid olovlig tillverkning utan att själva vara föremål för rättsskyddet skall kunna bli föremål för säkerhetsåtgärd.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens (se promemorian s. 57 f.).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Som har nämnts i avsnitt 4.5 finns det i de immaterialrättsliga lagarna regler om åtgärder i form av bl.a. ändring eller förstöring av den egendom med avseende på vilken intrång eller överträdelse föreligger. Bestämmelserna är utformade som en rätt för den som innehar ensamrätten att begära att sådana åtgärder vidtas. För att åtgärderna skall kunna vidtas räcker det att intrång i objektiv mening föreligger. Dessa bestämmelser avser inte förverkande i straffrättslig mening. Enligt bestämmelserna har i stället ensamrättens innehavare ett enskilt - ett privaträttsligt - anspråk på att

den egendom som det här gäller skall, exempelvis, ändras eller förstöras. Det kan sägas vara frågan om en speciell immaterialrättslig rättsverkan (prop. 1969:168 s. 241, Ds Ju 1981:7 s.79 f.).

Dessa bestämmelser har uppenbarligen ett stort värde. Allmänt sett tar de sikte på den egendom i fråga om vilken intrång eller överträdelse föreligger. På vissa områden finns emellertid också möjlighet att få föremål som har använts som "hjälpmedel" vid intrång ändrade eller förstörda. Så är fallet inom patent- och mönsterrätten liksom enligt upphovsrätten och denna närbesläktade ensamrätter. Reglerna innebär att apparater och redskap etc. som, utan att själva vara föremål för immaterialrättsligt rättsskydd, använts vid olovlig tillverkning kan bli föremål för säkerhetsåtgärd. Regler av detta slag fyller en praktisk funktion och det finns därför skäl att införa dem också inom de övriga industriella ensamrätterna. Inte minst gäller detta på varumärkesrättens område. Varumärkesintrång som försiggår i stor kommersiell skala kan nämligen också innebära förfaranden där varukännetecken behöver kopieras och särskilt sättas fast på varan med hjälp av särskilda föremål.

Regeringen delar därför den uppfattning som har kommit till uttryck i promemorian och godtagits av flertalet remissinstanser att också föremål som används som hjälpmedel vid intrång i en ensamrätt på varumärkes-, växtförädlar- och firmarättens områden skall kunna bli föremål för säkerhetsåtgärd. Det framstår också som lämpligt att säkerhetsåtgärder också skall kunna vidtas vid försök eller förberedelse till intrångsbrott.

I detta sammanhang bör även nämnas att riksdagen numera har antagit ett förslag till ny ordningslag (prop. 1992/93:210, bet. 1993/94:JuU1, rskr. 1993/94:1). Lagen - som träder i kraft den 1 april 1994 - innebär bl.a. att om offentlig plats tagits i anspråk för varor eller någon annan egendom i strid mot kravet på tillstånd för att få använda sådan plats, får egendomen tas i beslag och förverkas, om det är uppenbart att detta behövs för att förebygga fortsatta överträdelser och förverkandet inte är oskäligt. Denna bestämmelse i ordningslagen har tillkommit mot bakgrund av de problem som otillåten gatuhandel vållar i vissa städer. Som exempel på när förverkande kan vara en uppenbart nödvändig åtgärd enligt den nya ordningslagen kan nämnas förhållandena på Drottninggatan i Stockholm. Under främst sommartid sker där gatuförsäljning i stor omfattning utan att gatuförsäljarna först ansökt om och fått tillstånd att ta platsen i anspråk. Det är inte ovanligt att denna försäljning omfattar varumärkesrättsligt skyddade produkter. En försäljare som av polisen har rapporterats för otillåten försäljning återvänder ofta till platsen redan kort efter det att han har rapporterats och återupptar den otillåtna försäljningsverksamheten. I den situationen kan det vara behövligt att tillgripa förverkande av bl.a. försäljarens varor för att

på så sätt söka förebygga fortsatta överträdelse av förbudet att ta platsen i anspråk. Prop. 1993/94:122

Denna förverkanderegeln i ordningslagen kan alltså komma att innebära att exempelvis piratkopior av kläder och klockor - dvs. egendom som också skulle kunna bli föremål för privaträttsliga säkerhetsåtgärder enligt regler i den immaterialrättsliga lagstiftningen - förverkas. Bestämmelsen om förverkande i den föreslagna ordningslagen kan alltså innebära en ytterligare grund för att i vissa fall få t.ex. varumärkesförfalskad egendom förstörd.

14 Ikraftträdande m.m.

Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Med beaktande av den tid som kommer att förflyta innan riksdagen kan fatta beslut i lagstiftningsärendet torde en lämplig tidpunkt vara den 1 april 1994.

När det gäller kretsmönsterrätten bör dock uppmärksammas att en ny lag om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter (SFS 1992:1685) har utfärdats. Den lagen är avsedd att träda i kraft samtidigt som avtalet om det europeiska ekonomiska samarbetsområdet träder i kraft. Då skall lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter upphöra att gälla. De föreslagna ändringarna i 1992 års kretsmönsterlag bör träda i kraft samtidigt som den lagen träder i kraft, om den träder i kraft efter den 1 april 1994. Skulle 1992 års kretsmönsterlag ha kommit att träda i kraft före den 1 april 1994 bör de nu föreslagna ändringarna i lagen träda i kraft den 1 april 1994. Det bör därför ankomma på regeringen att besluta om ikraftträdande av dessa ändringar.

De nya straffbestämmelserna skall självfallet inte tillämpas för brottsliga intrång eller överträdelse som skett innan de nya bestämmelserna trätt i kraft. Av 5 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken följer att de nya strängare straffskalorna inte blir tillämpliga på brott som har begåtts innan de nya bestämmelserna träder i kraft.

Av allmänna principer följer att de nya bestämmelserna om skadestånd vid ersättning inte blir tillämpliga på sådana intrång som har begåtts innan de nya bestämmelserna har trätt i kraft. Däremot bör den nya sanktionsformen vitesförbud kunna meddelas med anledning av sådana intrång som har påbörjats före ikraftträdandet.

I fråga om de nu berörda situationerna behövs inte några övergångsbestämmelser (jfr prop. 1985/86:86 s. 38). En sådan bör däremot införas när det gäller möjligheten att med stöd av de nya reglerna påkalla säkerhetsåtgärder avseende hjälpmedel vid intrång. En sådan möjlighet bör inte stå till buds när intrång har skett innan de nya bestämmelserna har trätt i kraft. En övergångsbestämmelse behövs

därför om att de nya reglerna om säkerhetsåtgärder inte gäller för intrång som har skett före ikraftträdandet (jfr prop. 1981/82:152 s. 75). Prop. 1993/94:122

15 Kostnadsaspekter

Förslagen om förändrade straffbestämmelser med dess höjning av straffmaximum torde kunna leda till ett något ökat antal insatser av polis, åklagare och domstolar på varumärkesrättens område. På övriga områden för det industriella rättsskyddet torde de föreslagna ändringarna endast marginellt påverka det allmännas insatser.

De utökade möjligheterna till vitesförbud kommer sannolikt att leda till ett ökat antal krav på denna säkerhetsåtgärd och därmed ett ökat antal mål om vitesförbud. Å andra sidan skall beaktas att den bakomliggande tvisten (om intrång föreligger eller inte) i praktiken kan komma att avgöras redan genom förordnandet om vitesförbudet. Vitesförbudet bör nämligen bli effektivt i den meningen att kåranden många gånger uppnår ett slut på intrånget redan i och med förbuds-förordnandet. Därmed kan också verkningarna av intrånget bli begränsade och en efterföljande begäran om skadestånd för intrånget och eventuell begäran om förstörande av egendom kommer att framställas i färre fall. Vitesförbudet kan alltså komma att leda till en minskning av antalet ordinära tvistemål på immaterialrättens område.

De föreslagna förändringarna om skadestånd vid intrång i de immateriella ensamrätterna torde inte leda till ett ökat antal mål. Förslagen i denna del innebär ju inte några förändringar av de grundläggande förutsättningarna för att få ersättning utan är begränsade till att förstärka denna sanktionsform när den kan tillämpas.

Totalt sett torde belastningen på domstolsväsendet när det gäller civilrättsliga åtgärder minska något.

Sammantaget bör effekten av de föreslagna ändringarna bli kostnadsneutral för det allmänna. De kostnadshöjningar som vissa av förändringarna kan medföra vägs upp av kostnadsminskningar på andra områden. Det finns alltså inte anledning att räkna med att förslagen kommer att leda till ökade utgifter för staten.

16.1 Förslaget till lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644)

37 §

Gör någon intrång i rätten till ett varukännetecken enligt 4 - 10 §§ (varumärkesintrång) och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 37 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Aklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Första stycket

I stycket har det införts bestämmelser som innebär dels att straffbarhet föreligger även vid grov oaktsamhet, dels att straffmaximum höjs från fängelse i sex månader till fängelse i två år. I fråga om innebörden av och syftet med dessa ändringar kan hänvisas till den allmänna motiveringen (avsnitt 8 och 9).

I andra meningen har tagits in ett tillägg om att den som har överträtt ett vitesförbud inte får straffas för intrång som omfattas av förbudet. Bestämmelsen har tillkommit för att undvika att samma gärning föranleder dubbla sanktioner.

Andra stycket

I detta stycke, som saknar motsvarighet i gällande lag, har tagits in bestämmelser om ansvar för försök och förberedelse. Enligt de nya bestämmelserna skall ansvar kunna inträda för försök respektive förberedelse under de förutsättningar som anges i 23 kap. 1 § respektive 2 § brottsbalken.

Av hänvisningen till 23 kap. brottsbalken följer vidare att bestämmelserna i kapitlets 3 § om frivilligt tillbakaträdande m.m. blir tillämpliga.

Om ansvar för försök eller förberedelse kan komma i fråga, skall de särskilda straffmättningsbestämmelserna för försök i 23 kap. 1 § andra stycket och för förberedelse i 23 kap. 2 § tredje stycket beaktas.

Tredje stycket

Bestämmelsen har modifierats språkligt men överensstämmer i sak

37 a §

På yrkande av den som innehar ett varukännetecken enligt 1 - 3 §§ eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja varukännetecken får domstolen vid vite förbjuda den som gör varumärkesintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till varukännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om meddelande av vitesförbud vid varumärkesintrång. Skälen för införandet av denna nya sanktionsform och huvuddragen av sanktionens utformning har redovisats i den allmänna motiveringen (avsnitt 6).

Bestämmelsen är avsedd att kunna tillämpas såväl när särskild talan om vitesförbud förs, som när ett yrkande om vitesförbud framställs i ett mål om skadestånd för intrång. För att käranden i ett skadeståndsmål skall vara säker på att yrkandet om vitesförbud kommer att prövas måste han framställa yrkandet innan målet har företagits till huvudförhandling. Annars löper han risken att yrkandet avvisas (13 kap. 3 § andra stycket rättegångsbalken).

Första stycket

Inledningsvis anges vem som har rätt att framställa ett yrkande om vitesförbud vid varumärkesintrång. Den rätten har den som är innehavare av ett varukännetecken och den som på grund av licens

äger rätt att utnyttja ett varukännetecken.

Vitesförbudet måste vara klart avgränsat. Den som förbudet riktar sig mot skall veta vad han inte får göra. Yrkandet om vitesförbud måste därför vara klart preciserat och stå i relation till det påstådda intrånget. I sin begäran om vitesförbud har käranden att noga ange vari intrånget består och vilka förbudsåtgärder han önskar. Det är naturligtvis inte förenligt med kravet på precisering att låta yrkandet omfatta "liknande" eller "motsvarande" åtgärder.

Inom ramen för kärandens yrkande är det domstolens uppgift att utforma förbudet så att det uppfyller kravet på entydighet och konkretisering. Det kan bli fråga om att exempelvis förbjuda svaranden att marknadsföra, sälja eller på annat sätt avhända sig varan under visst varukännetecken. Ett förbud bör dock inte gå längre än som är motiverat i det enskilda fallet. Domstolen är således oförhindrad att begränsa förbudet i förhållande till vad som yrkats.

När det gäller vitesbeloppets storlek - som bestäms av domstolen - är grundregeln att vitet skall bestämmas till ett så högt belopp att det kan antas förmå svaranden att åtlyda det förbud som vitet avser (jfr 3 § lagen /1985:206/ om viten). I första hand bör svarandens ekonomiska förhållanden vara avgörande för bedömningen, men även kärandens intresse att förhindra fortsatt intrång bör beaktas. Någon övre gräns för beloppet gäller inte. I fall där ett grovt intrång har gjorts av en motpart med betydande ekonomiska resurser kan vitet behöva sättas till ett mycket högt belopp. Det kan alltså krävas att vitet i ett sådant fall bestäms till flera miljoner kronor för att det preventiva syftet skall kunna uppnås.

Av 4 § viteslagen följer också att vite kan föreläggas som s.k. löpande vite. Det innebär att vitet bestäms till ett visst belopp för varje tidsperiod av viss längd under vilket förbudet har överträtts. Vitet kan också bestämmas så att det skall betalas för varje gång förbudet överträds.

Andra stycket

I andra stycket ges uttryckliga föreskrifter om att interimistiskt förbud kan meddelas.

Förutsättningarna för att meddela ett sådant förbud har behandlats i den allmänna motiveringen (avsnitt 6). Om i det särskilda fallet förutsättningarna för ett interimistiskt förbud skulle ändras innan målet avgörs slutligt, kan domstolen ändra eller häva förbudet.

Ett interimistiskt förbud kan även meddelas i samband med dom i saken. Det följer av möjligheten att meddela förbud att gälla intill dess att målet slutligt har avgjorts.

För att ett interimistiskt förbud skall meddelas krävs givetvis att ett yrkande om det har framställts.

Tredje stycket

Som en ytterligare förutsättning för att ett interimistiskt beslut skall kunna ges, gäller att kâranden ställer sâkerhet fôr det skadestånd som han kan bli skyldig att ge ut om beslutet visar sig vara obefogat. Skadeståndsskyldigheten gâller - liksom nâr fôrordnande enligt 17 kap. 14 § râttegångsbalken om omedelbar verkstâllighet upphâvs - oberoende av vårdslôshet. Den omfattar all skada, âven ren fôr-môgenhetsskada (jfr 3 kap. 22 § utsôkningsbalken, prop. 1980/81:8 s. 337 f.).

Hänvisningen till 2 kap. 25 § utsôkningsbalken innebâr att sâkerheten skall bestå av pant eller borgen. Som borgen får godtas endast proprieborgen och, om borgensmânnen âr tvâ eller flera, endast solidarisk borgen. Efter mônster frân 15 kap. 6 § râttegångsbalken har domstolen getts befogenhet att i undantagsfall befria kâranden frân att ställa sâkerhet om han inte fôrstår detta. Bestâmmelsen tar sikte framfôr allt på sâdana fall som nâr en innehavare av ett varukânnetecken med begränsade ekonomiska resurser fôr talan mot den som gjort intrâng fôr vilken skadan av ett interimistiskt fôrbud âr ringa i jämfôrelse med den skada varumârkesrâtten innehavare âsamkas av intrânget.

Fjärde stycket

Nâr râtten avgôr målet skall den prôva om det interimistiska fôrbudet skall bestå. Om râtten beslutar att fôrbudet skall bestå, gâller det oberoende av om talan fullfôljs mot domen.

Av allmânnâ processuella principer fôljer att ett yrkande om interimistiskt beslut också kan framställas i hôgre rât. En innehavare av ett varukânnetecken eller en licenshavare som fullfôljer talan mot en dom varigenom ett fôrbudsyrkande har avslagits och ett interimistiskt fôrordnande har upphâvts kan sâledes i samband med ôverklagandet framställa yrkande om ett interimistiskt beslut. Sâ kan också ske âven om något yrkande om interimistiskt beslut inte har framställts tidigare.

Femte stycket

Nâr det gâller ôverklagande av det interimistiska beslutet hänvisas till râttegångsbalkens bestâmmelser om ôverklagande av beslut som avses i 15 kap. Det innebâr bl.a. att talan mot beslut som har meddelats under râttegången skall fôras sârskilt (49 kap. 4 § fôrsta stycket 6 och 54 kap. 3 § râttegångsbalken). Vidare medfôr det en mômjlighet fôr hôgre rât att meddela inhibition (50 kap. 8 § och 55 kap. 8 § râttegångsbalken).

Att ett interimistiskt fôrordnande som har meddelats i samband med domen ôverklagas i samma ordning som gâller fôr ôverklagande av sjâlva domen framgâr av 49 kap. 5 § andra stycket och 54 kap. 3 §

rättegångsbalken. Även för dessa fall finns det möjlighet för överinstansen att meddela inhibition (50 kap. 8 § och 55 kap 8 § rättegångsbalken).

Prop. 1993/94:122

Sjätte stycket

Talan om utdömande av vitet får föras av den som har ansökt om vitesförbudet. Om varumärkesrätten har överlåtits eller licens upplåtits, får talan föras av den nye innehavaren respektive licenshavaren. Detta följer av allmänna processrättsliga regler (jfr 13 kap. 7 § rättegångsbalken).

En särskild talan om utdömande av vite handläggs i tillämpliga delar enligt reglerna i rättegångsbalken som mål om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet (8 § viteslagen).

Andra meningen i stycket innehåller en kumulationsregel som gör det möjligt att föra talan om föreläggande av nytt vite i ett mål om utdömande av vite. Vid kumulation bör reglerna i 22 kap. 1, 3 och 5 §§ rättegångsbalken anses analogt tillämpliga. Det innebär bl.a. att rätten efter vad den anser lämpligt kan förordna att målen skall handläggas gemensamt eller var för sig.

Av 1 § tredje stycket viteslagen jämfört med 25 kap. 7-9 §§ brottsbalken följer att utdömt vite tillfaller staten. I fråga om uppbörd och indrivning samt förvandling av vite gäller att detta sker enligt de regler som har föreskrivits för böter.

Sjunde stycket

I stycket har tagits in en regel om att i fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755). Regeln innebär att vitesförbud inte får riktas mot innehållet i sådana sändningar. Denna fråga har berörts i avsnitt 6 i den allmänna motiveringen.

38 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör varumärkesintrång skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till rättighetshavarens intresse av att varumärkesintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som utan uppsåt eller oaktsamhet gör varumärkesintrång skall betala ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om ersättningsskyldighet vid varumärkesintrång, har behandlats i avsnitt 7.

I första meningen föreskrivs - i likhet med vad som redan gäller för övriga industriella rättigheter - att den som begår varumärkesintrång skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört.

Med skälig ersättning för utnyttjandet avses närmast den licensavgift som borde ha betalats om licens hade upplåtits. Föreskriften innebär i denna del en minimiregel för ersättningens beräkning. Ersättning skall betalas även om kännetecknets innehavare faktiskt inte har lidit någon förlust till följd av intrånget. Storleken av den licensavgift som borde ha betalats får avgöras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet och efter grunder som vanligen tillämpas inom den aktuella branschen vid överenskommelser om licensavgift.

För att innehavaren, när intrånget begåtts uppsåtligt eller av oaksamhet, skall kunna få ersättning utöver miniminivån måste han visa att ytterligare skada föreligger. Som exempel på sådan ytterligare skada för vilken ersättning kan betalas kan nämnas förlorade kapitalkostnader för produktionsmedel som på grund av intrånget inte har kunnat utnyttjas, nedgång i rättighetshavarens egen försäljning och uteblivna beställningar. Ytterligare en skada för vilken ersättning skall betalas är den försämring av varukännetecknets anseende (goodwill) som intrånget kan ha medfört. Om intrång görs i ett varukännetecken kan man i de flesta fall utgå från att kännetecknet har en goodwill; annars skulle det olovliga utnyttjandet av det inte komma i fråga.

I andra meningen har tagits in en bestämmelse som ger domstolen möjlighet att när den bestämmer skadeståndets storlek ta hänsyn till rättighetshavarens intresse av att varumärkesintrång inte begås och övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse. Avsikten med införandet av den bestämmelsen är inte att ändra de grundläggande reglerna om rätt till skadestånd som skall gälla enligt första meningen. Det betyder att utgångspunkten är att innehavaren av varumärkesrätten alltid skall ha rätt till full ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet och, i den mån han kan visa det, den ytterligare skada som intrånget har medfört.

Tillägget i stycket innebär emellertid att domstolen när den fastställer ersättningens storlek skall beakta även andra än rent ekonomiska omständigheter. De omständigheter som kan komma i fråga vid bedömningen hänför sig dels till parterna, dels till arten och graden av intrånget.

Bestämmelsen har sin förebild i 58 § patentlagen. I fråga om bestämmelsens närmare innebörd kan därför i tillämpliga delar hänvisas till vad som anförts i specialmotiveringen till patentlagens regel (prop. 1985/86:86 s. 43 f.).

Enligt detta stycke skall den som begår varumärkesintrång utan uppsåt eller oaksamhet - dvs. i god tro - utge ersättning för utnyttjandet om och i den mån det bedöms skäligt. Ersättningen bestäms på samma sätt som enligt motsvarande bestämmelse i första stycket, dvs. närmast som skälig licensavgift. I vissa fall kan det vara rimligt att ingen ersättning alls betalas och i andra fall kan det finnas skäl att jämka ersättningen. Någon rätt till ersättning för annat än utnyttjandet av varukännetecknet föreligger inte i ett godtrosfall.

41 §

På yrkande av den som har lidit varumärkesintrång får domstolen efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta att varukännetecknet som olovligen förekommer på varor, förpackningar, reklamtryck, affärshandlingar eller liknande skall utplånas eller ändras. Kan en sådan åtgärd inte ske utan att egendomen på vilken kännetecknet förekommer förstörs eller ändras på visst sätt får domstolen besluta om detta. I ett sådant fall får domstolen också, på yrkande, besluta att egendomen skall mot lösen lämnas ut till den som har lidit intrånget.

På yrkande av den som lidit intrånget får domstolen efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta att föremål, vars användande skulle innebära varumärkesintrång, skall förstöras eller ändras på visst sätt.

Sådan egendom som avses i första och andra styckena får tas i beslag om det skäligen kan antas att ett brott enligt 37 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök och förberedelse enligt 37 § andra stycket

Paragrafen, som innehåller bestämmelserna om de privaträttsliga säkerhetsåtgärderna vid varumärkesintrång, har behandlats i den allmänna motiveringen avsnitt 13.

Första stycket

Den egendom som kan bli föremål för säkerhetsåtgärd är dels varukännetecknet som satts fast på varor etc., dels den egendom som olovligen märkts. I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts i bestämmelsen.

Andra stycket

Med föremål vars användande skulle innebära varumärkesintrång avses apparater, redskap, klichéer, formar och liknande hjälpmedel som använts för framställning av varukännetecknet eller anbringande av detta på varan. Det krävs inte att föremålet uteslutande är

användbart för det olovliga förfarandet. Åtgärd kan alltså ske även om föremålet möjligen kan användas också för annat ändamål. Prop. 1993/94:122

Tredje stycket

Genom hänvisningen till andra stycket kommer också föremål vars användande skulle innebära varumärkesintrång att kunna tas i beslag.

I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts i bestämmelsen.

Fjärde stycket

Regleringen innebär att bestämmelserna i paragrafen om utplåning av varukännetecken m.m. är tillämpliga också i fall av försök och förberedelse till brott.

16.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

53 §

Den som beträffande ett litterärt eller konstnärligt verk vidtar åtgärder, som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap. knutna upphovsrätten eller som strider mot föreskrift enligt 41 § andra stycket eller mot 50 §, döms, om det sker uppsåtligen eller av grov oaksamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Den som för sitt enskilda bruk kopierar ett datorprogram som är utgivet eller varav exemplar har överlåtits med upphovsmannens samtycke, skall inte dömas till *ansvar*, om förlagan för kopieringen inte används i näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och han inte utnyttjar framställda exemplar av datorprogrammet för annat ändamål än sitt enskilda bruk.

Vad som sägs i första stycket gäller också, om någon till *Sverige* för spridning till allmänheten *för in* exemplar av verk, där exemplaret framställts *utomlands* under sådana omständigheter, att en sådan framställning här skulle ha varit straffbar enligt vad som sägs i det stycket.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 53 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott som avses i första och tredje styckena döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Paragrafen har, förutom redaktionella ändringar, kompletterats med ett fjärde stycke.

Fjärde stycket

Bestämmelsen, som föreskriver att den som har överträtt ett vitesförbud inte får straffas för intrång som omfattas av förbudet, har tillkommit för att undvika att samma gärning föranleder dubbla sanktioner.

På yrkande av upphovsmannen eller hans rättsinnehavare eller av den som på grund av upplåtelse har rätt att utnyttja verket får domstolen vid vite förbjuda den som vidtar en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse som avses i 53 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse som avses i 53 § förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av den ensamrätt som upphovsrätten medför, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om meddelande av vitesförbud. På samma sätt som i 55 § tar paragrafen sikte på den som vidtar åtgärd som innebär intrång eller överträdelse som sägs i 53 §. Det kan alltså vara fråga om åtgärd som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap. knutna upphovsrätten eller som strider mot föreskrift enligt 41 § andra stycket eller mot 50 §. Det kan också vara fråga om åtgärd som innebär överträdelse av regeln i 53 § tredje stycket.

Vad som har anförts i specialmotiveringen till bestämmelsen om vitesförbud vid varumärkesintrång (37 a §) gäller i tillämpliga delar också för intrång i eller överträdelse av upphovsrätten.

I sista stycket har tagits in en regel om att i fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755). Regeln innebär att vitesförbud inte får riktas mot innehållet i sådana sändningar. Denna fråga har berörts i avsnitt 6 i den allmänna motiveringen.

Vad som sägs i 53 - 56 §§ skall *också tillämpas på rättighet som skyddas genom föreskrift i 5 kap.*

Till ansvar som föreskrivs i 53 § första stycket skall ådömas också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet till försäljning bjuder ut eller i övrigt till allmänheten sprider grammofonskivor, filmer eller andra anordningar som avses i 45, 46 eller 48 § och som har framställts i strid mot någon av dessa bestämmelser eller framställts utomlands under sådana omständigheter att en motsvarande framställning här skulle ha varit straffbar enligt denna lag. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 53 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott som avses i andra stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Bestämmelserna i 53 a - 56 §§ tillämpas *också* när någon till allmänheten sprider *anordningar* som avses i andra stycket. Ersättning enligt 54 § första stycket skall dock betalas endast om spridningen har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Första stycket

Hänvisningen till att vad som sägs i 53 - 56 §§ upphovsrättslagen skall ha motsvarande tillämpning på de närstående rättigheterna enligt 5 kap. innebär att också 53 a § blir tillämplig som en sanktionsform för dessa rättigheter.

Andra stycket

I andra meningen har tagits in ett tillägg om att den som har överträtt ett vitesförbud inte får straffas för intrång som omfattas av förbudet. Bestämmelsen har tillkommit för att undvika att samma gärning föranleder dubbla sanktioner.

Fjärde stycket

Bestämmelsen anger att också reglerna i 53 a § skall tillämpas när någon till allmänheten sprider anordning som avses i andra stycket.

16.3 Förslaget till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

57 §

Gör någon intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång) och sker det uppsåtligen *eller av grov oaktsamhet*, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 57 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Prop. 1993/94:122

Första stycket

I stycket har tagits in bestämmelser som innebär dels att straffbarhet föreligger även vid grov oaksamhet, dels att straffmaximum har höjts från sex månaders fängelse till fängelse i två år. I fråga om innebörden av och syftet med dessa ändringar hänvisas till den allmänna motiveringen (avsnitt 8 och 9).

Andra stycket

I detta stycke, som saknar motsvarighet i gällande lag, har tagits in bestämmelser om straff för försök och förberedelse. Enligt de nya bestämmelserna skall ansvar kunna inträda för försök respektive förberedelse under de förutsättningar som anges i 23 kap. 1 § respektive 2 § brottsbalken.

Av hänvisningen till 23 kap. brottsbalken följer vidare att bestämmelserna i kapitlets 3 § om frivilligt tillbakaträdande m.m. blir tillämpliga.

Om ansvar för försök eller förberedelse kan komma i fråga skall de särskilda straffmättningsbestämmelserna för försök i 23 kap. 1 § andra stycket och för förberedelse i 23 kap. 2 § tredje stycket beaktas.

Tredje stycket

Bestämmelsen har modifierats språkligt men överensstämmer i sak med nuvarande ordning.

57 a §

På yrkande av patenthavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja uppfinningen får *domstolen* vid vite förbjuda den som gör patentintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång *förekommer* och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av *ensamrätten till patentet*, får *domstolen* meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har *beslutats*. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om *inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada*.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos *domstolen* för *den* skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får *domstolen* befria honom från detta. I fråga om *slaget* av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningshalken. Säkerheten skall prövas av *domstolen*, om den *inte* har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall *domstolen* pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om *överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken*.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1960:755).

Paragrafen har huvudsakligen ändrats i redaktionella hänseenden. I sista stycket har dock, på motsvarande sätt som i 37 a § varumärkeslagen, tagits in en bestämmelse om att i fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen.

59 §

På yrkande av den som *har lidit patentintrång får domstolen* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta att ett patentskyddat alster, som har tillverkats utan patenthavarens lov eller ett föremål, vars användande skulle innebära patentintrång, skall ändras* på visst sätt eller sättas i förvar för återstoden av patenttiden eller förstöras eller, i fråga om *ett patentskyddat alster*, mot lösen lämnas ut till den som *har lidit intrånget*. Vad nu *har sagts* gäller *inte* mot den som i god tro *har förvärvat egendomen eller särskild rätt till den* och själv *inte har begått patentintrång*.

Egendom som avses i första stycket *får tas i beslag, om det skäligen kan antas att ett brott enligt 57 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.*

Trots vad som sägs i första stycket *får domstolen, om det finns synnerliga skäl, på yrkande besluta att en innehavare av egendom som avses i första stycket skall få förfoga över egendomen under återstoden av patenttiden eller del av den, mot skälig ersättning och på skäliga villkor i övrigt.*

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök och förberedelse enligt 57 § andra stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelserna om de privaträttsliga säkerhetsåtgärderna vid patentintrång och har huvudsakligen ändrats i redaktionella hänseenden.

Fjärde stycket

Regleringen innebär att bestämmelserna i paragrafen om ändring av egendom m.m. är tillämpliga också i fall av försök eller förberedelse till brott.

16.4 Förslaget till lag om ändring i mönsterskyddslagen Prop. 1993/94:122
(1970:485)

35 §

Gör någon intrång i en mönsterrätt (mönsterintrång) och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 35 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Första stycket

I stycket har tagits in bestämmelser som innebär dels att straffbarhet föreligger även vid grov oaktsamhet, dels att straffmaximum har höjts från sex månaders fängelse till fängelse i två år. I fråga om innebörden av och syftet med dessa ändringar hänvisas till den allmänna motiveringen (avsnitt 8 och 9).

I andra meningen har tagits in ett tillägg om att den som överträtt ett vitesförbud inte får straffas för intrång som omfattas av förbudet. Bestämmelsen har tillkommit för att undvika att samma gärning föranleder dubbla sanktioner.

Andra stycket

I detta stycke, som saknar motsvarighet i gällande lag, har tagits in bestämmelser om ansvar för försök och förberedelse. Enligt de nya bestämmelserna skall ansvar kunna inträda för försök respektive förberedelse under de förutsättningar som anges i 23 kap. 1 § respektive 2 § brottsbalken.

Av hänvisningen till 23 kap. brottsbalken följer vidare att bestämmelserna i kapitlets 3 § om frivilligt tillbakaträdande m.m. blir tillämpliga.

Om ansvar för försök eller förberedelse kan komma i fråga skall de särskilda straffmättningsbestämmelserna för försök i 23 kap. 1 § andra stycket och för förberedelse i 23 kap. 2 § tredje stycket beaktas.

Tredje stycket

Bestämmelsen har modifierats språkligt men överensstämmer i sak med nuvarande ordning.

På yrkande av mönsterhavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja mönstret får domstolen vid vite förbjuda den som gör mönsterintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till mönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samu i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om meddelande av vitesförbud vid mönsterintrång. Vad som anförts i specialmotiveringen till bestämmelsen om vitesförbud vid varumärkesintrång (37 a §) gäller i tillämpliga delar också för mönsterintrång.

Den som äger rätt att framställa ett yrkande om vitesförbud vid mönsterintrång är den som har en på registrering grundad mönsterrätt (mönsterhavaren) eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja mönstret. Med licens avses även tvångslicens.

36 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör mönsterintrång skall betala skäligen ersättning för utnyttjandet av mönstret samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till mönsterhavarens intresse av att mönsterintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som gör mönsterintrång utan uppsåt eller oaktsamhet skall betala ersättning för utnyttjande av mönstret, om och i den mån det är skäligt.

Rätten till ersättning för mönsterintrång preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom. Prop. 1993/94:122

I första stycket andra meningen har, på motsvarande sätt som gäller för varumärkesrätten (38 § varumärkeslagen), tagits in en bestämmelse varigenom domstolen ges möjlighet att när den bestämmer skadeståndets storlek ta hänsyn till mönsterhavarens intresse av att intrång inte begås och övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

I övrigt har endast redaktionella justeringar gjorts i paragrafen.

37 §

På yrkande av den som *har* lidit mönsterintrång *får domstolen* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta*, att *en* vara som tillverkats eller förts in till *Sverige* i strid mot annans mönsterrätt eller *ett* föremål vars användande skulle innebära mönsterintrång, skall *ändras* på visst sätt eller sättas i förvar för återstoden av skyddstiden eller förstöras eller, i fråga om olovligen tillverkad eller till *Sverige* införd vara, mot lösen *lämnas ut* till den som *har* lidit intrånget. Detta *gäller inte* mot den som i god tro *har* förvärvat egendomen eller särskild rätt *till den* och själv *inte har* gjort mönsterintrång.

Egendom som avses i första stycket *får tas* i beslag, om *det skäligen kan antas att ett brott enligt 35 § har begåtts*. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Trots vad som sägs i första stycket *får domstolen*, om *det finns* synnerliga skäl, på yrkande *besluta* att *en* innehavare av egendom som avses i första stycket skall *få* förfoga över egendomen under återstoden av skyddstiden eller del *av den*, mot *skälig ersättning* och på skäliga villkor i övrigt.

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök och förberedelse enligt 35 § andra stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelserna om de privaträttsliga säkerhetsåtgärderna vid mönsterintrång och har huvudsakligen ändrats i redaktionella hänseenden.

Fjärde stycket

Regleringen innebär att bestämmelserna i paragrafen om ändring av vara m.m. är tillämpliga också i fall av försök eller förberedelse till brott.

36 §

Gör någon intrång i en växtförädlarrätt och sker det uppsåtligen eller av grov oaksamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 36 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Första stycket

I stycket har tagits in bestämmelser som innebär dels att straffbarhet föreligger även vid grov oaksamhet, dels att straffmaximum har höjts från sex månaders fängelse till fängelse i två år. I fråga om innebörden av och syftet med dessa ändringar hänvisas till den allmänna motiveringen (avsnitt 8 och 9).

I andra meningen har tagits in ett tillägg om att den som överträtt ett vitesförbud inte får straffas för intrång som omfattas av förbudet. Bestämmelsen har tillkommit för att undvika att samma gärning föranleder dubbla sanktioner.

Andra stycket

I detta stycke, som saknar motsvarighet i gällande lag, har tagits in bestämmelser om ansvar för försök och förberedelse. Enligt de nya bestämmelserna skall ansvar kunna inträda för försök respektive förberedelse under de förutsättningar som anges i 23 kap. 1 § respektive 2 § brottsbalken.

Av hänvisningen till 23 kap. brottsbalken följer vidare att bestämmelserna i kapitlets 3 § om frivilligt tillbakaträdande m.m. blir tillämpliga.

Om ansvar för försök eller förberedelse kan komma i fråga skall de särskilda straffmättningsbestämmelserna för försök i 23 kap. 1 § andra stycket och för förberedelse i 23 kap. 2 § tredje stycket beaktas.

Tredje stycket

Bestämmelsen har modifierats språkligt men överensstämmer i sak med nuvarande ordning.

36 a §

På yrkande av sortinnehavaren eller den som på grund av licens

har rätt att utnyttja växtsorten får domstolen vid vite förbjuda den som gör intrång i växtförädlarrätten att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till växtsorten, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utskökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om meddelande av vitesförbud vid intrång i en växtförädlarrätt. Vad som anförts i specialmotiveringen till bestämmelsen om vitesförbud vid varumärkesintrång (37 a §) gäller i tillämpliga delar också för intrång i en växtförädlarrätt.

Den som äger rätt att framställa ett yrkande om vitesförbud vid intrång i en växtförädlarrätt är den som har en på registrering grundad växtförädlarrätt (sortinnehavaren) eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja växtförädlarrätten. Med licens avses även tvångslicens.

37 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i en växtförädlarrätt skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av växtsorten samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till sortinnehavarens intresse av att intrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som gör intrång i en växtförädlarrätt utan uppsåt eller oaktsamhet, skall betala ersättning för utnyttjande av sorten, om och i den mån det är skäligt.

Rätten till ersättning för intrång i en växtförädlarrätt preskriberas,

I första stycket andra meningen har, på motsvarande sätt som gäller för varumärkesrätten (38 § varumärkeslagen), tagits in en bestämmelse varigenom domstolen ges möjlighet att när den bestämmer skadeståndets storlek ta hänsyn till sortinnehavarens intresse av att intrång inte begås och övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts i paragrafen.

38 §

På yrkande av den som *har* lidit intrång i en växtförädlarrätt kan domstolen efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta* att växtmaterial med avseende *på* vilket intrång föreligger skall *lämnas ut* mot lösen till den som *har* lidit intrånget eller förstöras *samt att ett föremål vars användande skulle innebära intrång skall på visst sätt ändras eller förstöras*. Vad som nu har sagts gäller inte mot den som i god tro *har* förvärvat materialet eller särskild rätt till detta och *inte* själv gjort intrång i växtförädlarrätten.

Egendom som avses i första stycket får *tas* i beslag, om *det skäligen kan antas att ett brott enligt 36 § har begåtts*. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Trots vad som sågs i första stycket kan domstolen på yrkande *besluta* att innehavare av material som avses där skall äga förfoga över materialet mot *skälig ersättning* och på skäliga villkor i övrigt.

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse enligt 36 § andra stycket.

Paragrafen, som innehåller bestämmelserna om de privaträttsliga säkerhetsåtgärderna vid intrång i en växtförädlarrätt har behandlats i avsnitt 13.

Första stycket

Den egendom som kan bli föremål för säkerhetsåtgärd är dels det växtmaterial vars utnyttjande skulle innebära intrång, dels också, vilket är en nyhet, apparater, redskap och liknande föremål som kan ha använts för att framställa växtmaterialet. Det krävs inte att föremålet uteslutande är användbart för det olovliga förfarandet. Åtgärd kan alltså ske även om föremålet möjligen kan användas också för annat ändamål. I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts i bestämmelsen.

Andra stycket

Begreppet egendom i stycket syftar såväl på det olovligen framställda växtmaterialet som på eventuella föremål som använts för att åstadkomma materialet.

Fjärde stycket

Regleringen innebär att bestämmelserna i paragrafen om förstöring m.m. är tillämpliga också i fall av försök eller förberedelse till brott.

16.6 Förslaget till lag om ändring i firmalagen (1974:156)

15 §

Om ett näringskännetecken eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande, får domstolen vid vite förbjuda innehavaren att använda kännetecknet.

Ett sådant förbud får även meddelas, om någon gör intrång i någon annans rätt till näringskännetecken (firmaintrång).

Talan om förbud får föras av var och en som lider skada av kännetecknet eller dess användning. Talan om förbud enligt första stycket får föras även av den myndighet som regeringen bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Om käranden visar sannolika skäl för att firmaintrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till näringskännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt fjärde stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt fjärde stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt fjärde eller femte stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet eller, om detta meddelats enligt första stycket, av den myndighet som regeringen bestämmer. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Paragrafen, som handlar om vitesförbud, har kompletterats med nya bestämmelser i fjärde - nionde styckena om att vitesförbud kan meddelas interimistiskt vid firmaintrång. Vad som har anförts i

specialmotiveringen till bestämmelsen om vitesförbud vid varumärkesintrång (37 a §) gäller i tillämpliga delar också för intrång i firmarätten. Prop. 1993/94:122

18 §

Gör någon firmaintrång och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall inte dömas till ansvar för det intrång som gjorts före registreringsdagen.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 15 § andra stycket får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Första stycket

I stycket har tagits in en bestämmelse som innebär dels att straffbarhet föreligger även vid grov oaktsamhet, dels att straffmaximum har höjts från sex månaders fängelse till fängelse i två år. I fråga om innebörden av och syftet med dessa ändringar kan hänvisas till den allmänna motiveringen (avsnitt 8 och 9).

Andra stycket

I detta stycke, som saknar motsvarighet i gällande lag, har tagits in bestämmelser om ansvar för försök och förberedelse. Enligt de nya bestämmelserna skall ansvar kunna inträda för försök respektive förberedelse under de förutsättningar som anges i 23 kap. 1 § respektive 2 § brottsbalken.

Av hänvisningen till 23 kap. brottsbalken följer vidare att bestämmelserna i kapitlets 3 § om frivilligt tillbakaträdande m.m. blir tillämpliga.

Om ansvar för försök eller förberedelse kan komma i fråga skall de särskilda straffmättningsbestämmelserna för försök i 23 kap. 1 § andra stycket och för förberedelse i 23 kap. 2 § tredje stycket beaktas.

Tredje och fjärde styckena

Dessa stycken har ändrats endast i redaktionella avseenden.

Femte stycket

Bestämmelsen har modifierats språkligt men överensstämmer i sak med nuvarande ordning.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång *skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till rättighetshavarens intresse av att firmaintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.*

Den som gör firmaintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, skall betala ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

Avser intrånget *en* firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen *betalas* endast om intrånget gjorts uppsåtligen.

Rätten till ersättning för skada preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det att skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock inte i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen.

Paragrafen, som innehåller bestämmelserna om ersättningsskyldighet vid firmaintrång har behandlats i avsnitt 7.

Första stycket

I första meningen föreskrivs - i likhet med vad som redan gäller för övriga industriella rättigheter - att den som begår firmaintrång skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört.

I andra meningen har, på motsvarande sätt som gäller för varumärkesrätten (38 §) tagits in en bestämmelse varigenom domstolen ges möjlighet att när den bestämmer skadeståndets storlek ta hänsyn till rättighetshavarens intresse av att firmaintrång inte begås och övriga omständigheter av annat än rent ekonomisk betydelse.

Angående den närmare innebörden av dessa bestämmelser kan i tillämpliga delar hänvisas till vad som anförts i specialmotiveringen till 38 § varumärkeslagen.

Andra stycket

Enligt detta stycke skall den som begår firmaintrång utan uppsåt eller oaktsamhet - dvs. i god tro - betala ersättning för utnyttjandet om och i den mån det bedöms skäligt. I vissa fall kan det vara rimligt att ingen ersättning alls lämnas och i andra fall kan det finnas skäl att jämka ersättningen. Någon rätt till ersättning för annat än utnyttjande av näringskännetecknet föreligger inte i ett godtrosfall.

Tredje och fjärde styckena

Bestämmelserna har ändrats endast i redaktionella avseenden.

Vid överträdelse av *ett* vitesförbud som meddelats enligt 15 första stycket kan domstol efter vad som är skäligt *besluta* att näringskännetecken, som i strid mot förbudet *förekommer* på *skyltar, varor, förpackningar, reklamtryck, affärshandlingar* eller *liknande* skall utplånas eller ändras så att det *inte* längre strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande. Kan *en* sådan åtgärd *inte* ske utan att egendomen på vilket kännetecknet *förekommer* förstörs eller ändras på visst sätt, får domstolen *besluta om detta*.

Vid överträdelse av *ett* vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket eller annars vid firmaintrång kan domstol på yrkande av den som *har* lidit intrånget efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta om åtgärd som anges i första stycket eller besluta att egendomen skall lämnas ut mot lösen till den som har lidit intrånget, samt att ett föremål vars användande skulle innebära firmaintrång, skall förstöras eller ändras på visst sätt*.

Om ett vitesförbud överträtts eller om det skäligen kan antas att ett brott enligt 18 § har begåtts, får egendom som avses i första eller andra stycket tas i beslag. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Bestämmelserna i andra och tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till brott.

Paragrafen, som innehåller bestämmelserna om de privaträttsliga säkerhetsåtgärderna vid firmaintrång har behandlats i avsnitt 13.

Första stycket

I detta stycke har gjorts enbart redaktionella ändringar.

Andra stycket

Den egendom som kan bli föremål för säkerhetsåtgärd är dels näringskännetecken som satts på en skylt etc, dels den egendom som olovligen märkts, dels också, vilket är en nyhet, apparater, redskap, klichéer, formar och liknande föremål som använts för framställning av näringskännetecknet eller anbringande av detta på varan. Det krävs inte att föremålet uteslutande är användbart för det olovliga förfarandet. Säkerhetsåtgärd kan alltså ske även om föremålet möjligen kan användas också för annat ändamål.

Tredje stycket

Begreppet egendom i stycket syftar såväl på den olovligen märkta egendomen som på föremål vars användande skulle innebära firmaintrång.

Fjärde stycket

Regleringen innebär att bestämmelserna i paragrafen är tillämpliga också i fall av försök eller förberedelse till brott.

6 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 1 § döms till böter eller fängelse i högst två år. Till samma straff döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet för spridning till allmänheten till Sverige för in exemplar av kretsmönster som har framställts utomlands under sådana omständigheter att motsvarande framställning här skulle ha varit straffbar. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 6 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagare får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Tredje meningen i första stycket är ny och har tillkommit för att undvika att samma gärning föranleder dubbla sanktioner.

6 a §

På yrkande av innehavaren av kretsmönstret eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja kretsmönstret får domstolen vid vite förbjuda den som vidtar en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 6 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 6 § förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av ensamrätten till kretsmönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utskökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesför-

bud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om meddelande av vitesförbud vid intrång i kretsmönsterrätten. Vad som anförts i specialmotiveringen till bestämmelsen om vitesförbud vid varumärkesintrång (37 a §) gäller i tillämpliga delar också för intrång i kretsmönsterrätten.

16.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

9 §

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 2 § döms till böter eller fängelse i högst två år. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 9 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagare får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Andra meningen i första stycket är ny och har tillkommit för att undvika att samma gärning föranleder dubbla sanktioner

9 a §

På yrkande av innehavaren av kretsmönstret eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja kretsmönstret får domstolen vid vite förbjuda den som vidtar en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 9 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 9 § förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av ensamrätten till kretsmönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå. Prop. 1993/94:122

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radio- och trådsändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om meddelande av vitesförbud vid intrång i kretsmönsterrätten. Vad som anförts i specialmotiveringen till bestämmelsen om vitesförbud vid varumärkesintrång (37 a §) gäller i tillämpliga delar också för intrång i kretsmönsterrätten.

Sammanfattning av departementspromemorian (Ds 1993:24) Skärpta åtgärder mot immaterialrättsliga intrång

I promemorian läggs fram förslag om skärpta åtgärder mot intrång i de immateriella ensamrätterna. Förslagen har till syfte att ge ett förbättrat skydd inom hela det immaterialrättsliga området, det vill säga för så väl rättigheter inom det upphovsrättsliga området som för rättigheter inom det industriella rättsskyddets område.

När intrång sker i en immateriell ensamrätt är det för rättighetshavaren ett primärt intresse att snabbt få slut på intrånget. I promemorian föreslås därför att domstolarna skall få möjlighet att förbjuda fortsatt intrång vid äventyr av vite (vitesförbud) inom hela det immaterialrättsliga området. Ett sådant förbud skall kunna meddelas interimistiskt.

Beträffande skadeståndsbestämmelserna på det industriella rättsskyddets område föreslås åtgärder som stärker rättighetshavarnas ställning vid intrång. Genomgående föreslås att ersättning skall utgå för utnyttjandet av ensamrätten samt att ersättning skall utges för den ytterligare skada som intrånget kan ha medfört. Skadeståndets storlek skall kunna bestämmas även med hänsyn till omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse. Nuvarande möjlighet till jämkning vid intrång som grundas på ringa oaktsamhet skall inte finnas kvar.

I promemorian föreslås vissa förändrade straffbestämmelser m.m. Straffmaximum för intrång i rättigheter enligt det industriella rättsskyddet höjs från fängelse i sex månader till fängelse i två år. Vidare föreslås regler om straff för försök och förberedelse till intrång i en sådan rättighet. Härutöver föreslås att möjligheterna till allmänt åtal vid intrång i de industriella ensamrätterna utökas.

Slutligen föreslås vissa förändringar i reglerna om säkerhetsåtgärder för olagliga varor.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1994.

Departementspromemorians lagförslag

1 Förslag till

Lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644)

Härigenom föreskrivs i fråga om varumärkeslagen (1960:644) dels att 37, 38 och 41 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 37 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

Gör *någon* intrång i rätt till varukännetecken enligt 4 - 10 §§ (varumärkesintrång), och sker det uppsåtligen, *straffes med* böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet gör intrång i rätten till ett varukännetecken enligt 4 - 10 §§ (varumärkesintrång), döms till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 37 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande anger det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal är påkallat från allmän synpunkt.

37 a §

*På yrkande av den som in-
nehar rätten till ett varukänne-
tecken enligt 1 - 3 §§ eller den
som på grund av licens har rätt
att utnyttja varukännetecken får*

rätten vid vite förbjuda den som gör varumärkesintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång föreligger och det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av den ensamrätt som varukännetecknet medför, får rätten meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om det inte är fara i dröjsmål.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos rätten för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får rätten befria honom från detta. I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utökningsbalken. Säkerheten skall prövas av rätten, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall rätten pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre rätt gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om talan mot beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan

*talán fár talán fõras om nytt
vitesfõrbud.*

38 §

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet gör sig skyldig till varumärkesintrång skall ersätta av intrånget föranledd skada. Föreligger endast ringa oaktsamhet, må ersättningen därefter jämkas.

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet gör varumärkesintrång skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av rätten till varukännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till rättighetshavarens intresse av att varumärkesintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som utan uppsåt eller oaktsamhet gör varumärkesintrång skall betala ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

41 §

På yrkande av den som lidit varumärkesintrång äger rätten efter vad som finnes skäligt förordna, att varukännetecken som obehörigen anbragts på vara, förpackning, reklamtryck, affärshandling eller dylika skall utplånas eller så ändras, att missbruk därav ej kan ske. Kan sådan åtgärd ej ske annorledes, må förordnas, att den märkta egendomen skall förstöras eller på visst sätt ändras. I sådant fall äger rätten ock, på yrkande,

På yrkande av den som har lidit varumärkesintrång får rätten efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta att varukännetecken som olovligen satts på varor, förpackningar, reklamtryck, affärshandlingar eller liknande skall utplånas eller ändras. Kan en sådan åtgärd inte ske utan att egendomen på vilken kännetecknet har satts fast förstörs eller ändras på visst sätt får rätten besluta om detta. I

förordna, att egendomen skall mot lösen utlämnas till den som lidit intrånget.

sådant fall får rätten också, på yrkande, besluta att egendomen skall mot lösen lämnas ut till den som har lidit intrånget.

På yrkande av den som lidit intrånget får rätten efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta att föremål, vars användande skulle innebära varumärkesintrång, skall förstöras eller på visst sätt ändras.

Här avsedd egendom må, där brott som avses i 37 § skäligen kan antagas föreligga, tagas i beslag; därvid skall vad om beslag i brottmål i allmänhet är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Sådan egendom som avses i första och andra stycket får tas i beslag om brott som avses i 37 § skäligen kan antas föreligga. I fråga om sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har skett dessförinnan.

Lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

dels att 53 och 57 §§ skall ha följande lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 53 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

53 §

Den som beträffande ett litterärt eller konstnärligt verk vidtar åtgärder, som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap. knutna upphovsrätten eller som strider mot föreskrift enligt 41 § andra stycket eller mot 50 §, döms, om det sker uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Den som för sitt enskilda bruk kopierar ett datorprogram som är utgivet eller varav exemplar har överlåtit med upphovsmannens samtycke, skall inte dömas till straff, om förlagan för kopieringen inte används i näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och han inte utnyttjar framställda exemplar av datorprogrammet för annat ändamål än sitt enskilda bruk.

Den som för sitt enskilda bruk kopierar ett datorprogram som är utgivet eller varav exemplar har överlåtit med upphovsmannens samtycke, skall inte dömas till ansvar, om förlagan för kopieringen inte används i näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och han inte utnyttjar framställda exemplar av datorprogrammet för annat ändamål än sitt enskilda bruk.

Vad som sägs i första stycket gäller också, om någon till riket för spridning till allmänheten inför exemplar av verk, där exemplaret framställts utom riket under sådana omständigheter, att en sådan framställning här i riket skulle ha varit straffbar enligt vad som sägs i det stycket.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 53 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott som avses i första och tredje styckena döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

53 a §

På yrkande av upphovsmannen

eller hans rättsinnehavare eller av den som på grund av upplåtelse har rätt att utnyttja verket får rätten vid vite förbjuda den som vidtar åtgärd som innebär intrång eller överträdelse varom sägs i 53 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse varom sägs i 53 § förekommer och det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av den ensamrätt som upphovsrätten medför, får rätten meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om det inte är fara i dröjsmål.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos rätten för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får rätten befria honom från detta. I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningbalken. Säkerheten skall prövas av rätten, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall rätten pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje

stycket samt i fråga om handläggningen i högre rätt gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om talan mot beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

57 §

Vad i 53 - 56 §§ sägs skall äga motsvarande tillämpning med avseende å rättighet, som skyddas genom föreskrift i 5 kap.

Straff som föreskrivs i 53 § första stycket skall ådömas också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet till försäljning utbjuder eller i övrigt till allmänheten sprider *grammofonskiva, film eller annan anordning* som avses i 45, 46 eller 48 § och som har framställts i strid mot någon av dessa bestämmelser eller framställts *utom riket* under sådana omständigheter att en *dylik* framställning här i *riket* skulle ha varit straffbar enligt denna lag.

Vad som sägs i 53 - 56 §§ skall också tillämpas på rättighet, som skyddas genom föreskrift i 5 kap.

Ansvar som föreskrivs i 53 § första stycket skall ådömas också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet till försäljning utbjuder eller i övrigt till allmänheten sprider *grammofonskivor, filmer eller andra anordningar* som avses i 45, 46 eller 48 § och som har framställts i strid mot någon av dessa bestämmelser eller framställts *utomlands* under sådana omständigheter att en *motsvarande* framställning här skulle ha varit straffbar enligt denna lag. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 53 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott som avses i andra stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Bestämmelserna i 54 - 56 §§ skall äga motsvarande tillämpning när någon till allmänheten sprider anordning som avses i

Bestämmelserna i 53 a - 56 §§ skall också tillämpas när någon till allmänheten sprider anordning som avses i andra stycket.

andra stycket. Ersättning enligt 54 § första stycket skall dock betalas endast om spridningen har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.	Ersättning enligt 54 § första stycket skall dock betalas endast om spridningen har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.
--	---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i lagen (1960:730) om rätt till fotografisk bild

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1960:730) om rätt till fotografisk bild

dels att 16 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 16 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

16 §

Den som beträffande en fotografisk bild *vidtager* åtgärd, som innebär intrång i den till bilden *jämlikt* denna lag knutna rätten, eller till försäljning utbjuder eller eljest till allmänheten sprider exemplar av fotografisk bild, som framställts i strid mot lagen, döms, om det sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Samma lag vare, om någon till allmänheten sprider eller till riket för sådan spridning inför exemplar av fotografisk bild, där exemplaret framställts *utom riket* under sådana omständigheter, att en *dylik* framställning här i riket skulle varit straffbar enligt vad i *första stycket* sägs.

Den som beträffande en fotografisk bild *vidtar* åtgärd, som innebär intrång i den till bilden *enligt* denna lag knutna rätten, eller till försäljning utbjuder eller eljest till allmänheten sprider exemplar av fotografisk bild, som framställts i strid mot lagen, döms, om det sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Vad som sägs i första stycket gäller också, om någon till allmänheten sprider eller till Sverige för sådan spridning för in exemplar av fotografisk bild, där exemplaret framställts *utomlands* under sådana omständigheter, att en *motsvarande* framställning här skulle varit straffbar enligt vad *som sägs i det stycket*.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 16 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott som avses som avses i första eller andra styckena döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

16 a §

På yrkande av fotografen eller hans rättsinnehavare eller av den som på grund av upplåtelse har rätt att utnyttja en fotografisk bild får rätten vid vite förbjuda den som vidtar åtgärd som innebär intrång eller överträdelse varom sägs i 16 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse varom sägs i 16 § förekommer och det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av den ensamrätt som rätten till bilden medför, får rätten meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om det inte är fara i dröjsmål.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos rätten för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får rätten befria honom från detta. I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utskökningsbalken. Säkerheten skall prövas av rätten, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall rätten pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre rätt gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om talan mot beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

4 Förslag till Lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs att 57 § patentlagen (1967:837) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

57 §

Gör *någon* intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång) och sker det uppsåtligen, *skall han dömas* till böter eller fängelse i högst *sex månader*. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 57 a § får inte dömas till *straff* för intrång som omfattas av förbudet.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande anger *det* till åtal och åtal av *särskilda skäl finnes påkallat ur* allmän synpunkt.

Den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet gör intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång), *döms* till böter eller fängelse i högst *två* år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 57 a § får inte dömas till *ansvar* för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsägande anger *brottet* till åtal och åtal är *påkallat från* allmän synpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

5 Förslag till
Lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485)

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs i fråga om mönsterskyddslagen (1970:485)
dels att 35 och 36 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 35 a §, av följande
lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Gör *någon* intrång i mönsterrätt (mönsterintrång) och sker det uppsåtligen, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet gör intrång i en mönsterrätt (mönsterintrång), döms till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 35 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat från allmän synpunkt

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal är påkallat från allmän synpunkt.

35 a §

På yrkande av mönsterhavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja mönstret får rätten vid vite förbjuda den som gör mönsterintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång föreligger och det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av den ensamrätt som mönstret medför,

får rätten meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om det inte är fara i dröjsmål.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos rätten för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får rätten befria honom från detta. I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningbalken. Säkerheten skall prövas av rätten, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall rätten pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre rätt gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om talan mot beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

36 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör mönsterintrång skall utge skälig ersättning för utnyttjandet av mönstret samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget medfört.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör mönsterintrång skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av mönstret samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har med-

Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.

Gör någon mönsterintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, skall han utge ersättning för utnyttjande av mönstret, om och i den mån det finnes skäligt.

Talan om ersättning för mönsterintrång skall väckas inom fem år från det skadan uppkom vid påföljd att rätten till ersättning annars är förlorad.

fört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till mönsterhavarens intresse av att mönsterintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som gör mönsterintrång utan uppsåt eller oaktsamhet skall betala ersättning för utnyttjande av mönstret, om och i den mån det är skäligt.

Rätten till ersättning för mönsterintrång preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

6 Förslag till Lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1971:392)

Härigenom föreskrivs i fråga om växtförädlarrättslagen (1971:392) dels att 36, 37 och 38 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 36 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Gör någon intrång i växtförädlarrätt och sker det uppsåtligt, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Föreslagen lydelse

36 §

Den som uppsåtligt eller av grov oaksamhet gör intrång i en växtförädlarrätt, döms till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 36 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal är påkallat från allmän synpunkt.

36 a §

På yrkande av sortinnehavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja växtsorten får rätten vid vite förbjuda den som gör intrång i växtförädlarrätten att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång föreligger och det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av den ensamrätt som växtsorten medför, får rätten meddela vites-

förbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om det inte är fara i dröjsmål.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om kâranden ställer säkerhet hos rätten för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar kâranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får rätten befria honom från detta. I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningbalken. Säkerheten skall prövas av rätten, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall rätten pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre rätt gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om talan mot beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

37 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i växtförädlarrätt skall *utge* skälig ersättning för utnyttjandet av växtsorten samt ersättning för den ytterligare skada som in

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i en växtförädlarrätt skall *betala* skälig ersättning för utnyttjandet av växtsorten samt ersättning för den ytterligare skada som in-

trånget medfört. *Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.*

Gör *någon* intrång i växtförädlarrätt utan uppsåt eller oaktsamhet, skall *han utge* ersättning för utnyttjande av sorten, om och i den mån det är skäligt.

Talan om ersättning för intrång i växtförädlarrätt skall väckas inom fem år från det skadan uppkom vid påföljd att rätten till ersättning annars är förlorad.

trånget *har* medfört. *Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till sortinnehavarens intresse av att intrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.*

Den som gör intrång i en växtförädlarrätt utan uppsåt eller oaktsamhet, skall betala ersättning för utnyttjande av sorten, om och i den mån det är skäligt.

Rätten till ersättning för intrång i en växtförädlarrätt preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom.

38 §

På yrkande av den som lidit intrång i växtförädlarrätt kan rätten efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *förordna*, att växtmaterial med avseende *å* vilket intrång föreligger skall mot lösen *utlämnas* till den som lidit intrånget eller *ock* förstöras. Detta gäller *icke* mot den som i god tro förvärvat materialet eller särskild rätt till detta och *ej* själv gjort intrång i växtförädlarrätten.

Material som avses i första stycket får tagas i beslag, om brott som anges i 36 § skäligen kan antagas föreligga. Vad som

På yrkande av den som *har* lidit intrång i *en* växtförädlarrätt kan rätten efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta*, att växtmaterial med avseende *på* vilket intrång föreligger skall mot lösen *lämnas ut* till den som *har* lidit intrånget eller förstöras *samt att föremål vars användande skulle innebära intrång skall på visst sätt ändras eller förstöras. Vad som nu har sagts* gäller *inte* mot den som i god tro *har* förvärvat materialet eller särskild rätt till detta och *inte* själv gjort intrång i växtförädlarrätten.

Egendom som avses i första stycket får tas i beslag, om brott som anges i 36 § skäligen kan antas föreligga. I fråga om så-

*är föreskrivet om beslag i brott- dant beslag tillämpas reglerna
mål i allmänhet äger därvid om beslag i brottmål i allmän-
tillämpning. het.*

Utan hinder av vad som sägs i första stycket kan rätten på yrkande förordna att innehavare av material som avses där skall äga förfoga över materialet mot skäligt vederlag och på skäliga villkor i övrigt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har skett dessförinnan.

Härigenom föreskrivs att 15, 18, 19 och 20 §§ firmalagen (1974:156) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Om näringskännetecken eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande, kan domstol vid vite förbjuda innehavaren att använda kännetecknet.

Sådant förbud får även meddelas, om någon gör intrång i annans rätt till näringskännetecken (firmaintrång).

Talan om förbud får föras av var och en som lider *förfång* av kännetecknet eller dess användning. Talan om förbud enligt första stycket får föras även av myndighet som *Konungen* bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Talan om förbud får föras av var och en som lider *skada* av kännetecknet eller dess användning. Talan om förbud enligt första stycket får föras även av myndighet som *regeringen* bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång föreligger och det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av den ensamrätt som näringskännetecknet medför, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om det inte är fara i dröjsmål.

Förbud enligt fjärde stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från

detta. I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt fjärde stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt fjärde eller femte stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om talan mot beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som ansökt om förbudet eller, om detta meddelats enligt första stycket, av myndighet som Konungen bestämmer.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet eller, om detta meddelats enligt första stycket, av den myndighet som regeringen bestämmer. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

Den som uppsåtligen gör firmaintrång döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

18 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet gör firmaintrång, döms till böter eller fängelse i högst två år.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Avser intrånget firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall *icke* dömas till straff för det intrång som skett före registreringsdagen.

Den som överträtt vitesförbud

Avser intrånget firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall *inte* dömas till ansvar för det intrång som skett före registreringsdagen.

Den som *har* överträtt ett

som meddelats enligt 15 andra stycket får *ej* dömas till *straff* för intrång som omfattas av förbudet.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får *väckas* endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

vitesförbud enligt 15 andra stycket får *inte* dömas till *ansvar* för intrång som omfattas av förbudet.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första *eller andra stycket* endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal är påkallat från allmän synpunkt.

19 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång skall *ersätta den skada som intrånget medfört*. Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång skall *betala skälig ersättning för utnyttjandet av rätten till näringskännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört*. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till rättighetshavarens intresse av att firmaintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som gör firmaintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, skall betala ersättning för utnyttjande av näringskännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

Avser intrånget firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen utgå endast om intrånget gjorts uppsåtligen.

Rätt till ersättning för skada preskriberas, om talan *ej väckes* inom fem år från det skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock *icke* i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen.

Rätten till ersättning för skada preskriberas, om talan *inte väcks* inom fem år från det att skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock *inte* i något fall tidigare än ett år från registrerings-

dagen.

20 §

Vid överträdelse av vitesförbud som meddelats enligt 15 § första stycket kan domstol efter vad som är skäligt *förordna* att näringskännetecken, som i strid mot förbudet *anbragts* på *skylt*, *vara*, *förpackning*, *reklamtryck*, *affärshandling* eller *dylikt*, skall utplånas eller ändras så att det *ej* längre strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande. Kan sådan åtgärd *ej* ske utan att egendomen på vilket kännetecknet *anbragts* *förstöres* eller ändras på visst sätt, får *förordnas* därom.

Vid överträdelse av vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket eller annars vid firmaintrång kan domstol på yrkande av den som lidit intrånget efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta om åtgärd som anges i första stycket eller *förordna* att egendomen skall mot lösen *utlämnas* till den som lidit intrånget.

Om vitesförbud överträtts eller om brott enligt 18 § skäligen kan *antagas* föreligga, får egendom som avses i första eller andra stycket *tagas* i beslag i *avbidan* på *förordnande* som sägs där. Därvid gäller i tillämpliga delar

Vid överträdelse av *ett* vitesförbud som meddelats enligt 15 § första stycket kan domstol efter vad som är skäligt *besluta* att näringskännetecken, som i strid mot förbudet *satts* på *skyltar*, *varor*, *förpackningar*, *reklamtryck*, *affärshandlingar* eller *liknande* skall utplånas eller ändras så att det *inte* längre strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande. Kan sådan åtgärd *inte* ske utan att egendomen på vilket kännetecknet *satts* *förstörs* eller ändras på visst sätt, får *rätten besluta om detta*.

Vid överträdelse av *ett* vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket eller annars vid firmaintrång kan domstol på yrkande av den som *har* lidit intrånget efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta om åtgärd som anges i första stycket eller *besluta* att egendomen skall mot lösen *lämnas ut* till den som *har* lidit intrånget, *och att föremål vars användande skulle innebära firmaintrång, skall förstöras eller på visst sätt ändras*.

Om ett vitesförbud överträtts eller om brott enligt 18 § skäligen kan antas föreligga, får egendom som avses i första eller andra stycket *tas* i beslag. *I fråga om sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brott-*

*föreskrifterna om beslag i brott- mål i allmänhet.
mål.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har skett dessförinnan.

Lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

dels att 6 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 1 § *skall dömas* till böter eller fängelse i högst två år. Till samma straff döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet för spridning till allmänheten hit inför exemplar av kretsmönster som har framställts utomlands under sådana omständigheter att motsvarande framställning här skulle ha varit straffbar.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 1 § *döms* till böter eller fängelse i högst två år. Till samma straff döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet för spridning till allmänheten hit inför exemplar av kretsmönster som har framställts utomlands under sådana omständigheter att motsvarande framställning här skulle ha varit straffbar. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 6 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagare får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

6 a §

På yrkande av innehavaren av kretsmönstret eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja kretsmönstret får domstol vid vite förbjuda den som vidtar åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 6

§ att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 6 § förekommer och det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av den ensamrätt som kretsmönstret medför, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om det inte är fara i dröjsmål.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om talan mot beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om

*förbudet. I samband med sådan
talan får talan föras om nytt
vitesförbud.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lag om ändring i lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 9 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 2 § *skall dömas* till böter eller fängelse i högst två år.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 2 § *döms* till böter eller fängelse i högst två år. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 9 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagare får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

9 a §

På yrkande av innehavaren av kretsmönstret eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja kretsmönstret får domstol vid vite förbjuda den som vidtar åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 9 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 9 § förekommer och det skäligen kan befaras att svarenden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av den

ensamrätt som kretsmönstret medför, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om det inte är fara i dröjsmål.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utskökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om talan mot beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över departementspromemorian (Ds 1993:24) Skärpta åtgärder mot immaterialrättsliga intrång

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av Svea hovrätt, Stockholms tingsrätt, Patentbesvärsrätten, Justitiekanslern, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Domstolsverket, Försvarets civilförvaltning, Generaltullstyrelsen, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Patent- och registreringsverket, Statens växtsortnämnd, Universitetet i Stockholm, Juridiska fakultetsnämnden, Copyswede, Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM), Företagarnas riksorganisation, Grossistförbundet Svensk Handel, Handelshögskolan i Stockholm, Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd, (KLYS), Kooperativa förbundet, KF, Siftelsen Svensk Industridesign, Stockholms handelskammare, Svalöf Weibull AB, Svenska artisters och musikers intresseorganisation (SAMI), Svenska Bokförläggareföreningen, Svenska Fotografernas Upphovsrättsråd, Svenska Föreningen för Industriellt Rättsskydd, Svenska gruppen av the International Federation of the Phonographic Industry (IFPI), Svenska Industriens Patentingenjörers Förening (SIPF), Svenska kommunförbundet, Svenska Patentombudsföreningen (SPOF), Svenska Uppfinnareföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Handelsagenters Förbund, Sveriges Industriförbund, Sveriges Köpmannaförbund, Sveriges Marknadsförbund, Sveriges Radio AB och Sveriges Videodistributörers Förening.

Riksåklagaren har till sitt yttrande fogat yttranden från Åklagarmyndigheten i Stockholm, från Åklagarmyndigheten i Göteborg och från Regionåklagarmyndigheten i Linköping.

Yttranden har också kommit in från Jur. dr h.c. Claës Uggla, Business Software Alliance, Svenska Franchise Föreningen och Sveriges Författarförbund.

Konsumentverket, Datorprogramföretagens Intresseförening mot Illegal Kopiering, Föreningen Svensk Form, Föreningen Svensk Programvaruindustri, Läkemedelsindustriföreningen och Svenska föreningen för upphovsrätt har beretts tillfälle att avge yttranden men har avstått från detta.

Lagrådsremissens lagförslag

1 Förslag till Lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644)

Härigenom föreskrivs i fråga om varumärkeslagen (1960:644)
dels att 37, 38 och 41 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 37 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

Gör någon intrång i rätt till varukännetecken enligt 4 - 10 §§ (varumärkesintrång), och sker det uppsåtligen, *straffes med böter eller fängelse i högst sex månader.*

Gör någon intrång i rätten till ett varukännetecken enligt 4 - 10 §§ (varumärkesintrång) och sker det uppsåtligen *eller av grov oaksamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 37 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande angiver det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

37 a §

På yrkande av den som innehåller ett varukännetecken enligt 1 - 3 §§ eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja varukännetecken får domstolen vid vite förbjuda den som gör

varumärkesintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till varukännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om

förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radiosändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

38 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör sig skyldig till varumärkesintrång skall ersätta av intrånget föranledd skada. Föreligger endast ringa oaktsamhet, må ersättningen därefter jämkas.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör varumärkesintrång skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till rättighetshavarens intresse av att varumärkesintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som utan uppsåt eller oaktsamhet gör varumärkesintrång skall betala ersättning för utnyttjandet av varukännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

41 §

På yrkande av den som lidit varumärkesintrång äger rätten efter vad som finnes skäligt förordna, att varukännetecknen som obehörigen anbragts på vara, förpackning, reklamtryck, affärshandling eller dylikt skall utplånas eller så ändras, att missbruk därav ej kan ske. Kan sådan åtgärd ej ske annorledes, må förordnas, att den märkta egendomen skall förstöras eller på visst sätt ändras. I sådant fall

På yrkande av den som har lidit varumärkesintrång får domstolen efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta att varukännetecknen som olovligen förekommer på varor, förpackningar, reklamtryck, affärshandlingar eller liknande skall utplånas eller ändras. Kan en sådan åtgärd inte ske utan att egendomen på vilken kännetecknet förekommer förstörs eller på visst sätt ändras

äger rätten ock, på yrkande, förordna, att egendomen skall mot lösen utlämnas till den som lidit intrånget.

Här avsedd egendom må, där brott som avses i 37 § skäligen kan antagas föreligga, tagas i beslag; därvid skall vad om beslag i brottmål i allmänhet är stadgat äga motsvarande tillämpning.

får domstolen besluta om detta. I ett sådant fall får domstolen också, på yrkande, besluta att egendomen skall mot lösen lämnas ut till den som har lidit intrånget.

På yrkande av den som lidit intrånget får domstolen efter vad som är skäligen till förebyggande av fortsatt intrång besluta att föremål, vars användande skulle innebära varumärkesintrång, skall förstöras eller på visst sätt ändras.

Sådan egendom som avses i första och andra styckena får tas i beslag om det skäligen kan antas att ett brott enligt 37 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök och förberedelse enligt 37 § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har gjorts innan dess.

2 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt
till litterära och konstnärliga verk

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

dels att 53 och 57 §§ skall ha följande lydelse,

dels att i lagen skall föras in en ny paragraf, 53 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

53 §

Den som beträffande ett litterärt eller konstnärligt verk vidtar åtgärder, som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap. knutna upphovsrätten eller som strider mot föreskrift enligt 41 § andra stycket eller mot 50 §, döms, om det sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Den som för sitt enskilda bruk kopierar ett datorprogram som är utgivet eller varav exemplar har överlåtits med upphovsmannens samtycke, skall inte dömas till straff, om förlagan för kopieringen inte används i näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och han inte utnyttjar framställda exemplar av datorprogrammet för annat ändamål än sitt enskilda bruk.

Vad som sägs i första stycket gäller också, om någon till riket för spridning till allmänheten inför exemplar av verk, där exemplaret framställts utom riket under sådana omständigheter, att en sådan framställning här i riket skulle ha varit straffbar enligt vad som sägs i det stycket.

Den som för sitt enskilda bruk kopierar ett datorprogram som är utgivet eller av vilket exemplar har överlåtits med upphovsmannens samtycke, skall inte dömas till ansvar, om förlagan för kopieringen inte används i näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och han inte utnyttjar framställda exemplar av datorprogrammet för annat ändamål än sitt enskilda bruk.

Vad som sägs i första stycket gäller också, om någon till Sverige för spridning till allmänheten för in exemplar av verk, där exemplaret framställts utom lands under sådana omständigheter att en sådan framställning här skulle ha varit straffbar enligt vad som sägs i det stycket.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 53 a § får inte

*dömas till ansvar för intrång
som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott som avses i första och tredje styckena döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

53 a §

*På yrkande av upphovsmannen
eller hans rättsinnehavare eller
av den som på grund av upp-
låtelse har rätt att utnyttja verket
får domstolen vid vite förbjuda
den som vidtar en åtgärd som
innebär intrång eller överträdelse
enligt 53 § att fortsätta med
åtgärden.*

*Om käranden visar sannolika
skäl för att en åtgärd som inne-
bär intrång eller överträdelse
enligt 53 § förekommer och om
det skäligen kan befaras att
svaranden genom att fortsätta
med åtgärden förringar värdet
av den ensamrätt som upphovs-
rätten medför, får domstolen
meddela vitesförbud för tiden
intill dess att målet slutligt har
avgjorts eller annat har beslu-
tats. Innan ett sådant förbud
meddelas skall svaranden ha fått
tillfälle att yttra sig, om inte ett
dröjsmål skulle medföra risk för
skada.*

*Förbud enligt andra stycket får
meddelas endast om käranden
ställer säkerhet hos domstolen
för den skada som kan tillfogas
svaranden. Saknar käranden för-
måga att ställa sådan säkerhet,
får domstolen befria honom från
detta. I fråga om slaget av
säkerheten gäller 2 kap. 25 §
utsökningsbalken. Säkerheten
skall prövas av domstolen, om*

den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radiosändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

57 §

Vad i 53 - 56 §§ sägs skall äga motsvarande tillämpning med avseende å rättighet, som skyddas genom föreskrift i 5 kap.

Straff som föreskrivs i 53 § första stycket skall ådömas också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet till försäljning *utbjuder* eller i övrigt till allmänheten sprider *grammofonskiva, film eller annan anordning* som avses i 45, 46 eller 48 § och som har framställts i strid mot någon av dessa bestämmelser eller framställts *utom riket* under sådana omständigheter att en *dylig* framställning här i *riket* skulle ha

Vad som sägs i 53 - 56 §§ skall också tillämpas på rättighet, som skyddas genom föreskrift i 5 kap.

Till ansvar som föreskrivs i 53 § första stycket skall också den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet till försäljning *bjuder ut* eller i övrigt till allmänheten sprider *grammofonskivor, filmer eller andra anordningar* som avses i 45, 46 eller 48 § och som har framställts i strid mot någon av dessa bestämmelser eller framställts *utomlands* under sådana omständigheter att en *motsvarande*

varit straffbar enligt denna lag.

framställning här skulle ha varit straffbar enligt denna lag. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 53 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott som avses i andra stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Bestämmelserna i 54 - 56 §§ skall *äga motsvarande tillämpning* när någon till allmänheten sprider *anordning* som avses i andra stycket. Ersättning enligt 54 § första stycket skall dock betalas endast om spridningen har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Bestämmelserna i 53 a - 56 §§ *tillämpas också* när någon till allmänheten sprider *anordningar* som avses i andra stycket. Ersättning enligt 54 § första stycket skall dock betalas endast om spridningen har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1994.

3 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1960:730) om rätt till
fotografisk bild

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1960:730) om rätt till fotografisk bild

dels att 16 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 16 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §

Den som beträffande en fotografisk bild *vidtager* åtgärd, som innebär intrång i den till bilden *jämligt* denna lag knutna rätten, eller till försäljning *utbjuder* eller *eljest* till allmänheten sprider exemplar av fotografisk bild, som framställts i strid mot lagen, döms, om det sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Samma lag vare, om någon till allmänheten sprider eller till riket för sådan spridning *inför* exemplar av fotografisk bild, där exemplaret framställts *utom riket* under sådana omständigheter, att en *dylik* framställning här i riket skulle varit straffbar enligt vad i första stycket sägs.

Den som beträffande en fotografisk bild *vidtar en* åtgärd, som innebär intrång i den till bilden *enligt* denna lag knutna rätten, eller till försäljning *bjuder ut* eller *annars* till allmänheten sprider exemplar av fotografisk bild, som framställts i strid mot lagen, döms, om det sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Vad som sägs i första stycket gäller också, om någon till allmänheten sprider eller till Sverige för sådan spridning *för in* exemplar av fotografisk bild, där exemplaret framställts *utom lands* under sådana omständigheter, att en *motsvarande* framställning här skulle varit straffbar enligt vad *som sägs i det stycket*.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 16 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott som avses i första eller andra styckena döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

16 a §

På yrkande av fotografen eller hans rättsinnehavare eller av den som på grund av upplåtelse har rätt att utnyttja en fotografisk bild får domstolen vid vite förbjuda den som vidtar en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 16 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 16 § förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av den ensamrätt som rätten till bilden medför, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket

fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radiosändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1994.

Härigenom föreskrivs att 57, 57 a och 59 §§ patentlagen (1967:837) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

57 §

Gör någon intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång) och sker det uppsåtligen, skall han dömas till böter eller fängelse i högst *sex månader*. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 57 a § får inte dömas till *straff* för intrång som omfattas av förbudet.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande anger det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

Gör någon intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång) och sker det uppsåtligen *eller av grov oakt-samhet*, skall han dömas till böter eller fängelse i högst *två* år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 57 a § får inte dömas till *ansvar* för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om måls-äganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

57 a §

På yrkande av patenthavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja uppfinningen får *rätten* vid vite förbjuda den som gör patentintrång att fortsätta intrånget.

Om kändanden visar sannolika skäl för att intrång *föreligger* och det skäligen kan befaras att sva-

På yrkande av patenthavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja uppfinningen får *domstolen* vid vite förbjuda den som gör patentintrång att fortsätta intrånget.

Om kändanden visar sannolika skäl för att intrång *förekommer* och om det skäligen kan befaras

randen genom att fortsätta intrånget förringar värdet av *den ensamrätt som patentet medför*, får rätten meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har *förordnats*. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om *det inte är fara i dröjsmål*.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om kâranden ställer säkerhet hos *rätten* för skada som kan tillfogas svaranden. Saknar kâranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får rätten befria honom från detta. I fråga om *beskaffenheten* av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av *rätten*, om den *ej* har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall *rätten* pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om *talán mot beslut* enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talán får talán föras om nytt vitesförbud.

att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av *ensamrätten till patentet*, får *domstolen* meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har *beslutats*. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om *inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada*.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om kâranden ställer säkerhet hos *domstolen* för *den* skada som kan tillfogas svaranden. Saknar kâranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får *domstolen* befria honom från detta. I fråga om *slaget* av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av *domstolen*, om den *inte* har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall *domstolen* pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om *överklagande av beslut* enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talán får talán föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radiosändningars innehåll gäller bestämmelserna i

radiolagen (1960:755).

59 §

På yrkande av den som lidit patentintrång *äger rätten* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *förordna*, att patentskyddat alster, som tillverkats utan patenthavarens lov, eller föremål, vars användande skulle innebära patentintrång, skall på visst sätt *ändras* eller sättas i förvar för återstoden av patenttiden eller förstöras eller, ifråga om patentskyddat alster, mot lösen lämnas ut till den som lidit intrånget. Vad nu sagts gäller *ej* mot den som i god tro förvärvat egendomen eller särskild rätt *därtill* och själv *icke* begått patentintrång.

Egendom som avses i första stycket *må tagas* i beslag, om brott som *anges i 57 § skäligen kan antagas föreligga*. Vad som är föreskrivet om brottmål i allmänhet *äger därvid tillämpning*.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket *må rätten*, om synnerliga skäl *föreligga*, på yrkande *förordna* att innehavare av egendom som avses i första stycket skall *äga* förfoga över egendomen under återstoden av patenttiden eller del *därav*, mot *skäligt vederlag* och på skäliga villkor i övrigt.

På yrkande av den som *har* lidit patentintrång *får domstolen* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta att ett* patentskyddat alster, som *har* tillverkats utan patenthavarens lov eller *ett* föremål, vars användande skulle innebära patentintrång, skall *ändras* på visst sätt eller sättas i förvar för återstoden av patenttiden eller förstöras eller, i fråga om *ett* patentskyddat alster, mot lösen lämnas ut till den som *har* lidit intrånget. Vad nu *har* sagts gäller *inte* mot den som i god tro *har* förvärvat egendomen eller särskild rätt *till den* och själv *inte har* begått patentintrång.

Egendom som avses i första stycket *får tas* i beslag, om *det skäligen kan antas att ett brott enligt 57 § har begåtts*. I fråga om ett sådant beslag *tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet*.

Trots vad som sägs i första stycket *får domstolen*, om *det finns* synnerliga skäl, på yrkande *besluta att en* innehavare av egendom som avses i första stycket skall *få* förfoga över egendomen under återstoden av patenttiden eller del *av den*, mot *skälig ersättning* och på skäliga villkor i övrigt.

Bestämmelserna i första -

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1993/94:122

*tredje styckena tillämpas också i
fråga om försök eller förberedel-
se enligt 57 § andra stycket.*

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1994.

Härigenom föreskrivs i fråga om mönsterskyddslagen (1970:485)
dels att 35, 36 och 37 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 35 a §, av följande
lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Gör någon intrång i mönsterrätt (mönsterintrång) och sker det uppsåtligen, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Gör någon intrång i *en* mönsterrätt (mönsterintrång) och sker det uppsåtligen *eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 35 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat från allmän synpunkt

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första *eller andra stycket* endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

35 a §

På yrkande av mönsterhavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja mönstret får domstolen vid vite förbjuda den som gör mönsterintrång att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta

intrånget förringar värdet av ensamrätten till mönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radiosändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

36 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör mönsterintrång skall *utge* skälig ersättning för utnyttjandet av mönstret samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget medfört. *Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.*

Gör någon mönsterintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, skall *han utge* ersättning för utnyttjande av mönstret, om och i den mån det *finnes* skäligt.

Talan om ersättning för mönsterintrång skall väckas inom fem år från det skadan uppkom vid påföljd att rätten till ersättning annars är förlorad.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör mönsterintrång skall *betala* skälig ersättning för utnyttjandet av mönstret samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget *har* medfört. *Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till mönsterhavarens intresse av att mönsterintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.*

Den som gör mönsterintrång utan uppsåt eller oaktsamhet skall *betala* ersättning för utnyttjande av mönstret, om och i den mån det *är* skäligt.

Rätten till ersättning för mönsterintrång preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom.

37 §

På yrkande av den som lidit mönsterintrång *kan rätten* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *förordna*, att vara, som tillverkats eller förts in till *riket* i strid mot annans mönsterrätt, eller föremål, vars användande skulle innebära mönsterintrång, skall på visst sätt *ändras* eller sättas i förvar för återstoden av skyddstiden eller förstöras eller, ifråga om olovligen tillverkad eller till *riket* införd vara, mot lösen *utlämnas* till den som lidit intrånget. Detta gäller *icke* mot den som i god tro

På yrkande av den som *har* lidit mönsterintrång *får domstolen* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta* att *en* vara som tillverkats eller förts in till *Sverige* i strid mot annans mönsterrätt eller *ett* föremål vars användande skulle innebära mönsterintrång, skall *ändras* på visst sätt eller sättas i förvar för återstoden av skyddstiden eller förstöras eller, i fråga om olovligen tillverkad eller till *Sverige* införd vara, mot lösen *lämnas ut* till den som *har* lidit intrånget.

förvärvat egendomen eller särskild rätt *därtill* och själv *icke* gjort mönsterintrång.

Egendom som avses i första stycket *kan tagas* i beslag, om brott som anges i 35 § *skäligen kan antagas föreligga*. Vad som är föreskrivet om brottmål i allmänhet äger därvid tillämpning.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket *kan rätten*, om synnerliga skäl föreligger, på yrkande *förordna* att innehavare av egendom som avses i första stycket skall *äga* förfoga över egendomen under återstoden av skyddstiden eller del *därav*, mot *skäligt vederlag* och på skäliga villkor i övrigt.

Detta gäller *inte* mot den som i god tro *har* förvärvat egendomen eller särskild rätt *till den* och själv *inte har* gjort mönsterintrång.

Egendom som avses i första stycket *får tas* i beslag, om *det skäligen kan antas att ett brott enligt 35 § har begåtts*. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Trots vad som sägs i första stycket *får domstolen*, om det finns synnerliga skäl, på yrkande *besluta* att en innehavare av egendom som avses i första stycket skall *få* förfoga över egendomen under återstoden av skyddstiden eller del *av den*, mot *skälig ersättning* och på skäliga villkor i övrigt.

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse enligt 35 § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1994.

Härigenom föreskrivs i fråga om växtförädlarrättslagen (1971:392) dels att 36, 37 och 38 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 36 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Gör någon intrång i växtförädlarrätt och sker det uppsåtligt, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Föreslagen lydelse

36 §

Gör någon intrång i en växtförädlarrätt och sker det uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 36 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

36 a §

På yrkande av sortinnehavaren eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja växtsorten får domstolen vid vite förbjuda den som gör intrång i växtförädlarrätten att fortsätta intrånget.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till växtsorten, får

domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utskökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radiosändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

37 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i växtförädlarrätt skall *utge* skälig ersättning för utnyttjandet av växtsorten samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget medfört. *Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.*

Gör *någon* intrång i växtförädlarrätt utan uppsåt eller oaktsamhet, skall *han utge* ersättning för utnyttjande av sorten, om och i den mån det är skäligt.

Talan om ersättning för intrång i växtförädlarrätt skall väckas inom fem år från det skadan uppkom vid påföljd att rätten till ersättning annars är förlorad.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i *en* växtförädlarrätt skall *betala* skälig ersättning för utnyttjandet av växtsorten samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget *har* medfört. *Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till sortinnehavarens intresse av att intrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.*

Den som gör intrång i en växtförädlarrätt utan uppsåt eller oaktsamhet, skall betala ersättning för utnyttjande av sorten, om och i den mån det är skäligt.

Rätten till ersättning för intrång i en växtförädlarrätt preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom.

38 §

På yrkande av den som lidit intrång i växtförädlarrätt kan *rätten* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *förordna*, att växtmaterial med avseende *å* vilket intrång *föreligger* skall mot lösen *utlämnas* till den som lidit intrånget eller *ock* förstöras. Detta gäller *icke* mot den som i god tro förvärvat materialet eller särskild rätt till detta och *ej* själv gjort intrång i växtförädlarrätten.

På yrkande av den som *har* lidit intrång i *en* växtförädlarrätt kan *domstolen* efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång *besluta*, att växtmaterial med avseende *på* vilket intrång *föreligger* skall *lämnas ut* mot lösen till den som *har* lidit intrånget eller förstöras *samt att ett föremål vars användande skulle innebära intrång skall på visst sätt ändras eller förstöras. Vad som nu har sagts gäller inte* mot den som i god tro *har* förvärvat materialet eller särskild rätt till detta och *inte* själv gjort intrång i växt-

Material som avses i första stycket får *tagas* i beslag, om brott som anges i 36 § skäligen kan *antagas* föreligga. *Vad* som är föreskrivet om beslag i brott mål i allmänhet äger därvid tillämpning.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket kan rätten på yrkande *förordna* att innehavare av material som avses där skall *äga* förfoga över materialet mot skäligt vederlag och på skäliga villkor i övrigt.

förädlarrätten.

Egendom som avses i första stycket får *tas* i beslag, om *det skäligen kan antas att ett brott enligt 36 § har begåtts. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.*

Trots vad som sägs i första stycket kan *domstolen* på yrkande *besluta* att innehavare av material som avses där skall *få* förfoga över materialet mot skälig ersättning och på skäliga villkor i övrigt.

Bestämmelserna i första - tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse enligt 36 andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har gjorts innan dess.

Härigenom föreskrivs att 15, 18, 19 och 20 §§ firmalagen (1974:156) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Om näringskännetecken eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande, kan domstol vid vite förbjuda innehavaren att använda kännetecknet.

Sådant förbud får även meddelas, om någon gör intrång i annans rätt till näringskännetecknen (firmaintrång).

Talan om förbud får föras av var och en som lider *förfång* av kännetecknet eller dess användning. Talan om förbud enligt första stycket får föras även av myndighet som *Konungen* bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Om *ett* näringskännetecken eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande, kan domstol vid vite förbjuda innehavaren att använda kännetecknet.

Ett sådant förbud får även meddelas, om någon gör intrång i *någon* annans rätt till näringskännetecknen (firmaintrång).

Talan om förbud får föras av var och en som lider *skada* av kännetecknet eller dess användning. Talan om förbud enligt första stycket får föras även av *den* myndighet som *regeringen* bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Om käranden visar sannolika skäl för att intrång förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget förringar värdet av ensamrätten till näringskännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt fjärde stycket får

meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsokningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt fjärde stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt fjärde eller femte stycket samt i fråga om handlingningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som ansökt om förbudet eller, om detta meddelats enligt första stycket, av myndighet som *Konungen* bestämmer.

Talan om utdömande av vite förs av den som *har* ansökt om förbudet eller, om detta meddelats enligt första stycket, av *den* myndighet som *regeringen* bestämmer. *I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.*

I fråga om radiosändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

18 §

Den som uppsåtligen gör firmaintrång dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Gör någon firmaintrång och sker det uppsåtligen eller av grov oaksamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Avser intrånget firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall *icke* dömas till straff för det intrång som skett före registreringsdagen.

Den som överträtt vitesförbud som meddelats enligt 15 andra stycket får *ej* dömas till straff för intrång som omfattas av förbudet.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

Avser intrånget *en* firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall *inte* dömas till ansvar för det intrång som gjorts före registreringsdagen.

Den som *har* överträtt ett vitesförbud enligt 15 § andra stycket får *inte* dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första *eller andra* stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

19 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång skall ersätta den skada som intrånget medfört. Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång skall betala skälig ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. Vid bestämmande av ersättningens storlek skall hänsyn tas även till rättighetshavarens intresse av att firmaintrång inte begås och till övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Den som gör firmaintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, skall betala ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

Avser intrånget firma som är skyddad enbart på grund av

Avser intrånget *en* firma som är skyddad enbart på grund av

registrering, skall ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen *utgå* endast om intrånget gjorts uppsåtligt.

Rätt till ersättning för skada preskriberas, om talan *ej väckes* inom fem år från det skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock *icke* i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen.

registrering, skall ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen *betalas* endast om intrånget gjorts uppsåtligt.

Rätten till ersättning för skada preskriberas, om talan *inte väcks* inom fem år från det *att* skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock *inte* i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen.

20 §

Vid överträdelse av vitesförbud som meddelats enligt 15 § första stycket kan domstol efter vad som är skäligt *förordna* att näringskännetecken, som i strid mot förbudet *anbragts* på *skylt, vara, förpackning, reklamtryck, affärshandling* eller *dylikt*, skall utplånas eller ändras så att det *ej* längre strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande. Kan sådan åtgärd *ej* ske utan att egendomen på vilket kännetecknet *anbragts förstöres* eller ändras på visst sätt, får *förordnas därom*.

Vid överträdelse av vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket eller annars vid firmaintrång kan domstol på yrkande av den som lidit intrånget efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta om åtgärd som anges i första stycket eller *förordna* att

Vid överträdelse av *ett* vitesförbud som meddelats enligt 15 § första stycket kan domstol efter vad som är skäligt *besluta* att näringskännetecken, som i strid mot förbudet *förekommer* på *skyltar, varor, förpackningar, reklamtryck, affärshandlingar* eller *liknande* skall utplånas eller ändras så att det *inte* längre strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande. Kan *en* sådan åtgärd *inte* ske utan att egendomen på vilket kännetecknet *förekommer förstörs* eller ändras på visst sätt, får *domstolen besluta om detta*.

Vid överträdelse av *ett* vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket eller annars vid firmaintrång kan domstol på yrkande av den som *har* lidit intrånget efter vad som är skäligt till förebyggande av fortsatt intrång besluta om *en* åtgärd som anges i första stycket eller

egendomen skall mot lösen utlämnas till den som lidit intrång-
et.

Om vitesförbud överträtts eller om brott enligt 18 § skäligen kan antagas föreligga, får egendom som avses i första eller andra stycket tagas i beslag i avbidan på förordnande som sägs där. Därvid gäller i tillämpliga delar föreskrifterna om beslag i brottmål.

besluta att egendomen skall lämnas ut mot lösen till den som har lidit intrånget, och att föremål vars användande skulle innebära firmaintrång, skall förstöras eller ändras på visst sätt.

Om ett vitesförbud överträtts eller om det skäligen kan antas att ett brott enligt 18 § har begåtts, får egendom som avses i första eller andra stycket tas i beslag. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Bestämmelserna i andra och tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till brott.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1994. Den gäller inte i fråga om intrång som har gjorts innan dess.

8 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för
kretsmönster i halvledarprodukter

Prop. 1993/94:122

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

dels att 6 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 1 § *skall dömas* till böter eller fängelse i högst två år. Till samma straff döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet för spridning till allmänheten *hit inför* exemplar av kretsmönster som har framställts utomlands under sådana omständigheter att motsvarande framställning här skulle ha varit straffbar.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 1 § *döms* till böter eller fängelse i högst två år. Till samma straff döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet för spridning till allmänheten *till Sverige för in* exemplar av kretsmönster som har framställts utomlands under sådana omständigheter att motsvarande framställning här skulle ha varit straffbar. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 6 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagare får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

6 a §

På yrkande av innehavaren av kretsmönstret eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja kretsmönstret får domstol vid vite förbjuda den som vidtar en åtgärd som innebär in-

trång eller överträdelse enligt 6 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 6 § förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet av ensamrätten till kretsmönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

*Talan om utdömande av vite
förs av den som har ansökt om
förbudet. I samband med sådan
talan får talan föras om nytt
vitesförbud.*

*I fråga om radiosändningars
innehåll gäller bestämmelserna i
radiolagen (1966:755).*

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1994.

Lag om ändring i lagen (1992:1685) om skydd för
kretsmönster i halvledarprodukter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 9 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 2 § *skall dömas* till böter eller fängelse i högst två år.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 2 § *döms* till böter eller fängelse i högst två år. *Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 9 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.*

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Åklagare får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

9 a §

På yrkande av innehavaren av kretsmönstret eller den som på grund av licens har rätt att utnyttja kretsmönstret får domstol vid vite förbjuda den som vidtar en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 9 § att fortsätta med åtgärden.

Om käranden visar sannolika skäl för att en åtgärd som innebär intrång eller överträdelse enligt 9 § förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta med åtgärden förringar värdet

av ensamrätten till kretsmönstret, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas skall svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Förbud enligt andra stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs skall domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt andra stycket fortfarande skall bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt andra eller tredje stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömande av vite förs av den som har ansökt om förbudet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud.

I fråga om radiosändningars innehåll gäller bestämmelserna i radiolagen (1966:755).

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Lagrådet

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1993-11-18

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt Hamdahl, justitierådet Bo Svensson och regeringsrådet Arne Bækkevold.

Enligt en lagrådsremiss den 28 oktober 1993 (justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644), m.m.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av kanslirådet Tomas Norström.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 december 1993

Närvarande: statsrådet B. Westerberg, ordförande, och statsråden Friggebo, Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dinkelspiel, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg

Föredragande: statsrådet Laurén

Regeringen beslutar proposition 1993/94:122 Skärpta åtgärder mot immaterialrättsliga intrång.